

Viestintätilanteet

Oppi- ja harjoituskirja

Opettajalle/itseopiskelijalle

- **Harjoitusten ratkaisuehdotuksia**
(sisällysluettelossa viittaus kirjan sivuun; kirjetehtävien ratkaisut eri tiedostossa A4-koossa*)
- Muutama lisätehtävä

Käyttö

- Sisällysluettelossa on linkit, jotka vievät halutulle sivulle.
- Parhaimmillaan käytettynä yhdessä Viestintätilanteet-kirjan kanssa.

* Sivunumerot ovat kirjan mukaiset, vastaavassa e-kirjassa harjoitukset ovat yleensä pari sivua aiemmin.



Täydennä: lähetä s-postilla lisätehtävä tai uusi ratkaisuvaihtoehto.

Sisältö

| | | | | | |
|---|----|---|----|--|----|
| s. 9 Suullisen esityksen kiinnostavuus | 3 | s. 84 Projektisuunnitelma ja mainonnan ideointi ... | 43 | s. 136 Reklamaatio ja vastaus..... | 63 |
| s. 11 Kohderyhmän ja esitystilanteen analysointi | 5 | s. 86 Vaikuttamisen peruskaavojen näkyminen markkinointiviesteissä..... | 44 | s. 140 Neuvottelua salivuoroista ja kolhoosin huoneista | 64 |
| s. 12 Ideakartan laatiminen | 8 | s. 89 Tuotteen varsinainen käyttötarkoitus ja tuotelaajennus | 45 | s. 141 ja 142 Asemointi ja sisältö sekä urheiluseuran viestintätilanteet (kertausta) | 66 |
| s. 17 Ilmaise paremmin | 11 | s. 92 Kirjallisen viestin aloituksia ja lopetuksia | 47 | s. 151 Taustaa kokousosaamiselle - esityksiä..... | 68 |
| s. 22 Havainnollistamisen teho ja tarpeellisuus..... | 14 | s. 96 ja 97 Markkinointikirjeitä | 49 | s. 163 Puheenjohtajan muistiinpanot ja äänestystilanteissa toimiminen | 69 |
| s. 23 Graafiset kuvaajat..... | 15 | s. 99 Tuote-esittely | 51 | s. 171 Päätösesityksen laatiminen ja kokousharjoitus-sarjat, pöytäkirja | 73 |
| s. 34 Vakioasemointi ja vapaa asemointi, vertailua..... | 21 | s. 102 ja 103 Puhelinmyynti..... | 52 | s. 173 Työpaikkailmoitusten analysointia | 75 |
| s. 38 Edustavuuden pohdintaa, kuvaajia, luettelma..... | 22 | s. 105 Mikä kiinnostaa ja mitä kiinnostavaa kerron esittäytyessäni? | 54 | s. 180 Ansioluettelo ja elämäkerta + hakemus kah-teen paikkaan | 76 |
| s. 40 Kirjallisen viestin ensivaikutelma | 24 | s. 108 Paneelikeskustelu..... | 56 | s. 182 - 184 Työnhakuprosessi ja paperivalinta | 77 |
| s. 46 ja 47 Argumentointi..... | 25 | s. 115 Myyntiargumenttien valintaa ja palvelupuolen kaupan ehtoja..... | 57 | s. 189 Kysymyssarja tiedonhankintaan | 82 |
| s. 50 Kysymyksiä eri tilanteisiin | 30 | s. 119 Tarjouspyyntö ja sen arviointi..... | 58 | s. 196 Yhdyssanat ja sanaliitot | 84 |
| s. 58 Tiedottamisen suunnittelu | 33 | s. 124 Vastaus tarjouspyyntöön ja sen (= tarjouksen) arviointi | 59 | s. 201 Välimerkit..... | 85 |
| s. 61 Raportteja | 34 | s. 128 Vastaus tarjoukseen (tässä: tilaus ja vastatar- jous), kaupan kertaussarja | 60 | s. 204 Pääte numeroon | 86 |
| s. 68 Oppilaitosesittely..... | 36 | s. 132 ja 133 Käsikirjoitus myyntikeskusteluun ja neuvova esitys..... | 62 | s. 208 Vierasnimien taivuttaminen ja äänteiden pitiudet..... | 87 |
| s. 70 - 71 Lehdistötiedote | 37 | | | s. 212 Väilyönnit ja puhekielimäisyydet, kertausta .. | 88 |
| s. 73 Perehdyttämisuunnitelma | 38 | | | | |
| s. 75 Ohjeistaminen..... | 39 | | | | |
| s. 82 Ohjeiden ja käyttöohjeiden analysointia ja laatimista | 41 | | | | |
| s. 83 Markkinointiviestien viidakon tarkastelua..... | 42 | | | | |



s. 9 Suullisen esityksen kiinnostavuus

Tehtävä Tutkikaa pari- tai ryhmätöinä seuraavia seikkoja ja raportoikaa suullisesti ensi kerralla. Esimerkit valaisevat asiaa.

1 Millä keinoilla esitelmään tai oppituntiin voi lisätä viihdyttävyyttä?

- Ilman laitteita:

Kertomalla omista kokemuksista, yhteisten tuttujen (tai julkkisten) kokemuksista, joihin sisältyy jotakin aiheeseen liittyvää hauskaa, mutta opettavaista.

Vertailemalla sitä, miten homma hoidetaan nyt ja sitten kun asia osataan.

Näyttämällä itse, esimerkiksi tanssin askelkuvioita.

Esittäjän aito innostus aiheeseen.

- laitteilla:

Laitteilla lisätään kerrotun asian ymmärrettävyyttä, mutta viimeistellyt kalvot tai PowerPoint-esitys katsotaan myös mielellään.

Vaihtaminen kerronnasta laitteiden käyttämiseen ja päinvastoin nostaa kiinnostuksen astetta.

- muuta:

Kun tehdään tehtäviä/ollaan työpajassa, voi myös soittaa taustamusiikkia.

Olennesset perusasiat: katse- ja ilmekontakti, riittävä äänenvoimakkuus sekä valmistautuminen



2 Mitkä seikat tekevät jostakin tv:n keskusteluohjelmasta korostetun tiedottavan, viihdyttävän, vaikuttavan tai muuten kiinnostavan tai puisevan?

- *ohjelmatietojen oikeellisuus: Ohjelma tarvitsee kohderyhmäänsä kuuluvat katsojat.*
- *käsikirjoitus ja ohjaus*
- *juontaja(t)*
- *osallistujat*
- *osallistujien sijoittuminen esitystilaan (istutaan - seistään, ollaan lähekkäin - etäällä...)*
- *mahdollinen studioyleisö*
- *suorassa lähetyksessä katsojien kommentit*
- *edellisten vuorovaikutus*

3 Millaisia viihdyttäviä tai kiinnostavia elementtejä on myyntikirjeissä ja lehti-ilmoituksissa?

- *kuvat kiinnostavat, jotkin voivat viihdyttääkin (koomiset, yllättävät)*
- *värit huomataan*
- *fontit eivät saa häiritä, otsikoissa tosin voivat herättää huomiotakin*
- *teksti kiinnostaa ja viihdyttää*
- *otsikointi, kysymykset, väitteet, hauskat oivallukset, ilmaukset ja kielikuvat*
- *yleensä kaikki tavallisuudesta ja odotuksista poikkeava*



s.11 Kohderyhmän ja esitystilanteen analysointi

Tehtävä 1 Ryhmätyö, aikaa 15 minuuttia, suullinen raportointi

Minkä seikkojen mukaan opiskeluryhmänne, oppilaitoksenne opiskelijat ja koko oppilaitoksen henkilökunta ovat tasakoosteisia? Entä sekakoosteisia?

| | oma ryhmä | kaikki opiskelijat | koko hlökunta |
|----------------|------------------|---------------------------|----------------------|
| yhteisön jäsen | T | T | T |
| kansalaisuus | | | |
| äidinkieli | | | |
| sukupuoli | | | S |
| ikä | | | |
| uskonto | | | |
| kätisyys | | | |
| puoluekanta | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

T = tasakoosteinen, S = sekakoosteinen; arviolta n. 80 % täyttää ehdon.



Tehtävä 2

Ryhmätyö, aikaa 15 minuuttia, suullinen raportointi

Valitkaa ajankohtainen aihe (esim. Puistojen siisteys, Terveystuoltopalvelut, Opintososiaaliset uudistukset) ja pohtikaa sitten, miten kohderyhmän koostumus voi vaikuttaa sisältövalintoihin.

Kertokaa, miten esimerkiksi kohderyhmän ikärakenne vaikuttaisi aiheen sisältövalintoihin.

Esimerkki: Puistojen siisteys, iän mukaiset arvostukset

| asia/ikäryhmä | alle kouluikäiset | peruskoululaiset | ammattiopistoikäiset | pienien lasten vanhemmat | seniorkansalaiset |
|----------------------|--------------------------|-------------------------|-----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| leikkialueet | | | | | |
| leikkivälineet | | | | | |
| istutukset | | | | | |
| viheralueet | | | | | |
| istuimet | | | | | |
| ohjelma | | | | | |
| puistovahti | | | | | |
| roskakorit | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |
| | | | | | |



Tehtävä 3 Laadi edellisen sivun (s. 10) luettelon (Puhetilanne, MISSÄ) pohjalta lista vastaavista seikoista, jotka erityisesti kirjallisessa viestinnässä pitää ottaa huomioon.

- tilaisuuden tarkoitus = jutun tarkoitus
- esitys kokonaisuuden osana = muut artikkelit, julkaisuosasto
- puheen kesto = palstatila (montako merkkiä jutulle on varattu tilaa)
- tilaisuuden puhekäytänteet = aiemmin samalla osastolla julkaistut jutut, julkaisukanavan/median kanta
- havainnollistamismahdollisuudet = kuva, kuvaaja, piirros, esimerkit, vertaukset, netissä myös ääni, animaatio, video

Tehtävä 4 Ryhmätö, aikaa 20 minuuttia, suullinen raportointi, ehkä kalvo tai kalvosarja.

- Miten muiden esitykset pitää ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa?
 - aiheen rajaus
 - asian nivominen edelliseen ja seuraavaan esitykseen
 - aikataulussa pysymisen varmistaminen (mitä voi tarvittaessa jättää pois)
- Miksi on hyvä tietää myös oman esityksen ajankohta?
 - tilaisuuden alussa väkeä tulee vielä paikalle
 - tilaisuuden lopussa väkeä lähtee kesken esityksen
 - kahvi- ja ruokatunneille halutaan päästä ajoissa
 - kahvi- ja ruokatunneilta tullaan myöhässä ja osa kuulijoista on levon tarpeessa
 - oheisohjelmat saattavat puhuttaa vielä seuraavan esityksen aikana



s. 12 Ideakartan laatiminen

Tehtävä Laatikaa parityönä oheisen mallin mukaiset ideakartat aiheista (kirjassa s. 12)

- 1 Suullisen ja kirjallisen esityksen valmistelu
- 2 Opiskelu meillä (Tavoitteena on saada hakijakohderyhmään kuuluvat innostumaan aiheesta.)
- 3 Opiskelu meillä (Tavoitteena on vakuuttaa opot ja tulevien opiskelijoiden vanhemmat oppilaitoksen hyvästä.)
- 4 Laadi edellisen ideakarttasi perusteella ja esimerkiksi vanhempasi tuntien oikeanlainen ideakartta esityksen valmistelun pohjaksi tai vaikka esitysrungoksi.

s. 13 Eri alojen sanaston selittäminen, selkokieli

Tehtävä 1 Mieti sellaisia ilmauksia (esim. työstä, oppitunnilta tai harrastuksista), jotka pitäisi tässä opiskelijaryhmässä selittää, ennen kuin ne ymmärrettäisiin.

Selitä pari kolme ilmausta. Käytä havainnollistamiseen kalvoa tai näytä muulla tavoin, jos tarvitsee.

Esimerkki swing-tanssista:

Lindyhop: Kädenalitanssi 30-luvun USAsta, suosio nousussa Suomessa, kaikkien kädenalitanssien äiti. Nimi tulee huhujen mukaan Charles Lindbergistä, joka oli samoihin aikoihin lentänyt Atlantin yli.

Baunssi: tietynlainen tanssiin kuuluva jousto, joka tehdään lähinnä jalkaterillä ja pohkeilla. Joissakin lajeissa näkyy vain vartalon alaosassa, toisissa pääkin saa mennä ylös alas.

Triplestep: Kahden iskun aikana askeletaan nopea askel myös iskujen välissä, esim. boogiewoogiessa ja lindyhopissa.

G-ote tai hyvää päivää -ote: oikea käsi oikeassa kädessä

A-ote: perustanssiasento miehen vasen naisen oikeassa ja miehen oikea käsi naisen selän takana ns. hakanen kohdalla.



Tehtävä 2 Muunna virkkeet selkokielelle. Vertailkaa ratkaisujanne. Jos päädyitte eri ratkaisuun, antakaa opettajan ratkaista kiistanne.

- 1 Työni ei sido metsänomistajaa toimenpiteiden tasolla.
- 2 Haastattelun kohteena ovat korjuutyötä ammatikseen tekevät työntekijä- ja yrittäjätahot.
- 3 Sivujen päivittämistä ei enää nähty riittävänä ratkaisuna.
- 4 Värikasetin vaihdon voi suorittaa mikrotuki tai sihteeri.
- 5 Nuorisokeskuksen sisällä pohdittiin www-sivujen sisältöä.
- 6 Värien käytön suhteen tulee olla pientä varovaisuutta.
- 7 Nokia on ollut tiennäyttäjänä muiden matkiessa perässä.
- 8 Kuntoilusta huolehtii maan parhaat ohjaajat ja fysioterapeutit.
- 9 Irrota sinäkin nenäsi kirjan välistä.
- 10 Monella maatilalla ollaan tekemässä pitkälle tulevaisuuteen vaikuttavia ratkaisumalleja.

Tehtävä 3 Muunna virkkeet selkokielelle. Vertailkaa ratkaisujanne. Jos päädyitte eri ratkaisuun, kysykää ohjaajalta hänen kantaansa.

- 1 Laskettuani hieman koululaisten työtunteja ja kun vertasin niiden määrää lomapäiviin, yllätyin.
- 2 Kehittämisehdotuksia tähän ensimmäiseen menetelmään, joka perustui tarkistuslistan läpikäymiseen, ei kovin paljon löytynyt.
- 3 Samalla suoritan haastatteluja siellä, missä haastateltava kohde fyysisesti sijaitsee, mikäli samasta paikasta on myös kirjallista aineistoa saatavilla.
- 4 Pidän yhden kehyksen käyttöä, jossa on samalla sivulla sisällysluettelo ja logo, riittävänä.
- 5 Tositteen, joka todentaa suoritettun maksun, tulee olla, mikäli se on mahdollista, maksun saajan tai maksun välittäneen rahalaitoksen tai muun vastaavan antama.
- 6 Uusmedia firman senior CopyWriter halusi ostaa aerosoli- tai roll-on deodorantin, joten hän poikkesi retailparkissa make-up-shopiin.
- 7 Opintojaksot ovat ns. yleisluentomuotoisia, eli niitä ei ole erikseen suunniteltu jotakin koulutusohjelmaa tai suuntaumisvaihtoehtoa varten, vaan kaikki opiskelijat hakeutuvat niille itsenäisesti.



s. 15 Suullisen esityksen suunnitteluohje

Tehtävä Kirjallisen esityksen suunnitteluohje.

- 1 Suunnittele koko esityksen rakenne, eli pane valitsemasi **asiat sopivaan järjestykseen**. Osa viestistä voi olla kuvateksteissä ja lisätiedoissa.
- 2 Kerro kunkin **kappaleen ydinasia** sen alussa tai sivuotsikkona, varsinkin jos tekstisi on pitkä. Täydennä kappaleiden ydinvirkkeitä tarvittavilla tukivirkkeillä.
- 3 Muotoile **kuvaavat otsikot**, osuvat reunahuomautukset ja mahdolliset kuvatestit.
- 4 Havainnollista harkitusti: selitä, vertaa, kuvita...

Laadi vastaavat ohjeet suullisen esityksen suunnittelijalle.

Suullisen esityksen suunnitteluohje (esitelmä, luento, asiantuntijan puheenvuoro)

- 1 *Suunnittele koko esityksen rakenne eli pane valitsemasi asiat sopivaan järjestykseen. Osa kokonaisuudesta voi olla muutakin kuin puhetta, esimerkiksi näyttämistä tai havaintomateriaalin esittämistä. Rajaa aihe ja supista asiasisältö huomattavasti vastaavaa kirjallista esitystä suppeammaksi.*
- 2 *Kerro esityksen alussa vähän ingressimäisesti, mitä aioit kertoa ja miten se liittyy kuulijoiden elämään eli motivoi heitä. Suunnittele erityisen hyvin kohdistettu aloitus ja lopetusosuus, sillä alku innostaa kuuntelemaan ja loppu muistelemaan.*
- 3 *Suunnittele asiasta toiseen siirtymät selkeiksi, sillä puhe-esityksessä johdonmukaisuus on tärkeää. Kertaus, lyhyt tauko ja sitten selvitystä siitä, miten seuraava osuus taas liittyy kokonaisuuteen tai juuri edellä kerrottuun.*
- 4 *Havainnollista sopivilla esimerkeillä ja kertomuksilla sekä käytä välineitä tarvittaessa.*
- 5 *Lue puheesi rauhallisesti ääneen ja tarkista, että se ei ylitä annettua esitysaikaa.*
- 6 *Muokkaa käsikirjoituksesi puheen kaltaiseksi ja tee tarvittaessa kuulijoille omat materiaalit.*
- 7 *Varaudu vastaamaan kuulijoiden kysymyksiin.*



s. 17 Ilmaise paremmin

Tehtävä Ilmaise paremmin.

- 1 Lomalla vain joka toinen päivä paistoi aurinko, mutta ihmiset olivat sentään aina ystävällisiä.
- 2 Et voi pärjätä siinä työssä, jos et äkkiä opiskele käyttämään jotakin editoria.
- 3 Hänen tunneillaan oppii aina aivan huippukovia juttuja eli opettaja on aivan fantastisen loistava tyyppi.
- 4 Kun tunnit ovat päättyneet, voivat opiskelijat jäädä tekemään tehtäviään, joten heidän tulee varautua todistamaan henkilöillisyytensä, koska vahtimestarit tarkastavat, ettei tiloissa oleskele ulkopuolisia kello 21:n jälkeen.

s. 19 Puhe-esityksen aloituksia ja lopetuksia

Tehtävä 1 Laatikaa pienryhmässä erilaisia **puhe-esityksen aloituksia ja lopetuksia**, kun aihe on ryhmän keksimä (ajankohtainen) tai jokin seuraavista:

Kuntoliikunta kannattaa, Pakkoruotsi/liikunta tms. pois koulusta,
Hyvänlainen riippuvuus, Auta lähimmäistäsi!

Esitelmää toteutukseenne muistiinpanoistanne tai kalvon avulla.

Aloituksia

- 1 *Kuntoilu on sydämen asia//*
- 2 *Pakolla ei opi mitään – ei edes ruotsia//*
- 3 *Jos ei ole tarkkana, voi tulla riippuvaiseksi// (kuntoilusta yms. hyvästä asiasta)*
- 4 *Mitä Sinä saat eurolla?// Ajattelepa mitä sillä saa Mosambikissa!//*

Lopetuksia

- 1 *Kuntoilemalla pidät itsesi kunnossa ja sydämesi hyvässä iskussa.*
- 2 *Ruotsia ei siis kannata opiskella pakosta, vaan vapaaehtoisesti!*
- 3 *Suosittelen hyvälaatuista riippuvuutta.*
- 4 *Kolmellakymmenellä eurolla et saa paljon mitään, mutta köyhälle afrikkalaiselle se merkitsee huomattavaa elintason nousua, sillä tällä rahalla hän saa hankittua itselleen kutun!*



Tehtävä 2 Mitkä kehittelemistänne aloituksista ja lopetuksista sopivat sellaisenaan tai muokattuina myös kirjallisiin viesteihin?

- *Muokattuina kaikki käyvät.*
- *Mainoskirjeeseen sopivat yllättävät kysymykset tai väitteet, jotka siis hätkähdyttävät tai panevat pohtimaan.*
- *Tiedotekin tulee huomata ja silmällä, joten otsikosta on tehtävä kiinnostava.*

s. 21 Suullinen havainnollistaminen

Tehtävä 1 Kirjoita yksin tai parityönä esimerkit sanallisesta havainnollistamisesta.

- Selitä jokin sinulle (esim. harrastuksista, kuten purjehdus, budo-lajit, ratsastus, jääkiekko, tietokone...) tuttu tilanne tai toiminto.

Tämä on tosi hankala tehtävä, koska yleensä nämä kannattaa näyttää.

Esimerkki:

Paitsio jääkiekossa: Tuomari keskeyttää pelin, jos pelaaja ylittää hyökkäyssiniiviivan ennen kiekkoa ja jos tämä lisäksi yrittää aktiivisesti osallistua peliin.

- Kerro esimerkki siitä, mitä seuraa, jos säästää joka päivä yhden euron, lopettaa tupakoinnin tai makeisten syönnin...

Esimerkki:

Jos säästää joka päivä yhden euron, saa vuodessa säästöön 365 euroa ja seuraavana vuonna saman verran plus korot eli vähintään 2 %. Tämä tekee ensimmäisenä vuonna 365 e, seuraavana 365 e + 7,3 e + 365 e = 737,3 e ja seuraavana vuonna taas...



Tehtävä 2 Tarkastele yksin tai parityönä viikon ajan viestintätilanteita ja tee muistiinpanoja seuraavista seikoista:

- Mitä suullisia havainnollistamistapoja kuulet käytettävän koulutuksessa, radioissa ja tv-ohjelmissa?

| Tv-ohjelma | esitysaika | esittäjä | havainnollistaminen (aihe ja tapa) |
|------------|------------|----------|------------------------------------|
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

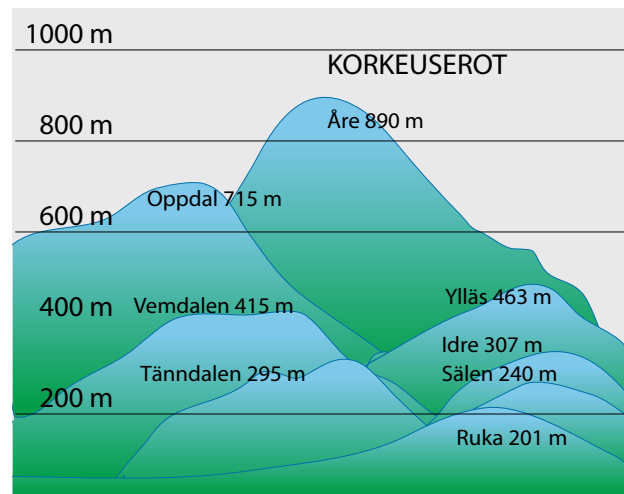
- Mitä näistä havainnollistamistavoista löydät myös lehdistä ja kirjallisuudesta?
Esittele havaintosi suullisesti tai palauta niistä laatimasi muistio.



s. 22 Havainnollistamisen teho ja tarpeellisuus

Tehtävä Testaa havainnollistamisen teho ja tarpeellisuus.

Yritä selittää **1 suullisesti** (myös eleillä) tai **2 kirjoittamalla** seikat, jotka tällä aukeamalla (s. 22) on esitetty graafisesti. Jos se on hankalaa ja jos lopputulos ei anna oikein mitään kuvaa aiheesta, kannattaa kuvitukseen tällaisissa tapauksissa panostaa.



Korkeuseroista esimerkiksi seuraavasti:

Jos olet käynyt Rukalla, niin tiedät varmasti, että se on noin 200 metriä korkea. Vemdalen ja Ylläs ovat kaksi kertaa korkeampia ja Åre sekä Oppdal noin neljä kertaa korkeampia.

Jos nämä paikat eivät ole sinulle tuttuja, niin Etelä-Suomen rinteiden korkeus on parhaimmillaan runsaat 100 metriä.



s. 23 Graafiset kuvaajat

- Tehtävä 1 Etsi kirjoista, lehdistä tai netistä erilaisia **graafisia kuvaajia**.
Esittele yksi mielenkiintoinen toteutus kalvon tai dataprojektorin avulla.
Kerro, miksi pidät toteutuksesta ja mitä kaikkea sillä kerrotaan.

SiljaLinen esitteen kuva rinteistä antaa myös miellikuvan rinteiden loivuudesta ja pelkistää oleellisen hienosti. Mukaan ei ole otettu rakennuksia, puita eikä hissejä. Värityksen on hyvin todellisen oloinen ja luo oikeaa rinnetunnelmaa.

- HUOM!** Kuvaajilla voi myös johtaa harhaan, mikä lienee usein tosin tahatonta. Jos ensin näyttää hiirestä normaalikokoisen kuvan ja sitten vaikka torakasta vahvasti suurennettuna (jotta näkyisi paremmin), voi asiaa tuntemattomalle jäädä mielikuvaksi, että nämä ovat kutakuinkin samankokoiset.
Samoin erilaiset vaihtelut saadaan vaihteluväliä muuttamalla erilaisiksi: vuoden lämpötila ei vaihtele ensinkään, kun vuosia vertaillaan keskenään. Sen sijaan vuodenaajoista tai kuukausista saadaan jo selkeitä vaihteluita esiin.

Esimerkkejä: www.docutech.fi/neuwonen Sieltä Lisäyksiä ja tehtäviä ja Hämäävät graafit

- Tehtävä 2 Etsi kirjoista, lehdistä tai netistä jokin teksti tai **tilasto**, jonka voi esittää havainnollisena **kuvaajana**.
Laadi kuvaaja, kuvita ja elävöitä.
Esittele työsi ja sen perustana oleva teksti tai tilasto.

- Tehtävä 3 Laadi **värikäs ja kiinnostava graafinen esitys** seuraavien tietojen perusteella:
Suomalaiset syövät ruoan mukana tietyn määrän rasvaa, jota saa eri ruoka-aineista seuraavasti: maidosta 27 %, lihasta 25 %, voista 20 %, öljystä 19 %, viljasta 3 %, kananmunista 3 %, muusta 2 % ja kalasta 1 %.
Esittele toteutuksesi kalvon tai dataprojektorin avulla.

Symbolit ymmärretään nopeasti näkemällä ja ne muistuvat mieleen. Tekstiä voi olla ohessa, mutta ei hallitsevana. Kuvia on kätevä ottaa vaikka kännykkäkameralla tai hakea netistä (Google, kuva-asetuksiksi: Isot, .jpg).



Tehtävä 4 **Laadi tietokoneella selkeä ja havainnollinen graafinen kuvaaja** jonkin seuraavan tilanteen perusteella: *(Tällä kerralla tyylikkääts kuvaajat ovat tärkeämmät kuin niiden sisältämien asiatielujen paikkansapitävyys.)*

- a) joidenkin joukkueiden menestys sarjassa ja sen vaikutus katsojamääriin vieras- ja kotiotteluis-
sa

Hankala, koska muuttujia on monta; vieläkin hankalampi, jos yrittää panna kaikki samaan kuvaajaan. Power-Pointilla voi tehdä hienon tasojutun esitystilanteisiin. Tällöin kuvaa täydennetään hiirtä klikaamalla. Esimerkiksi kuvaajaan voi tulla aluksi yksi käyrä, sitten toinen, kolmas jne.

- b) eri sukupuolten tai ikäryhmien tietokoneenkäyttö- tai nettisurfailutottumukset

Valitse muutama aihealue ja kysele tai arvioi eri-ikäisten tuttujesi käyttötottumukset. Netistä saanee aiheesta myös tietoja.

- c) omistusasuntojen neliöhintojen ja vuokrien sekä palkkojen muutokset viimeisen 10 vuoden aikana

Tähän saa tietoa netistä tilastokeskuksen tai jonkin kiinteistönvälityksen sivuilta.

- d) eri automerkkien myyntimäärien muutokset tietynä aikana

Viisi suosituinta riittää hyvin, tosin pitää päättää, mistä vuodesta aloitetaan. Jos mennään 70-luvulle asti, niin itäautotkin tulevat kuvaan mukaan.

- e) kolmen suosituimman nuoriso- tai harrastelehden levikin kehitys viimeisen 10 vuoden aikana

Suosikki lienee yksi, mutta mitä ovat kaksi muuta. Nuoriso varmaan tietää.



s. 25 Havainnollistamistapa tilanteen mukaan

Tehtävä 1 Pohtikaa parityönä, mikä havainnollistamistapa sopii mihinkin tilanteeseen.

Havainnollistamistapoja ovat suullinen, toiminnallinen, esitystekninen, esitystilanteita taas esimerkiksi luento, onnittelupuhe, tuote-esittely, perehdyttäminen työhön ja esitelmä.

Esitelkää suullisesti. Kalvo tai dataprojektori sopii havainnollistamiseen.

suullinen

luento

toiminnallinen (näyttö)

(onnittelu)puhe

esitystekninen eli

tuote-esittely (ravintola/aurinkovoide/yhätye)

(kalvo, video, PP...)

perehdyttäminen työhön

esitelmä

Yhdistä viivoilla sopivat. Viivoja voi vetää monta, kunhan perustelee jokaisen eli esittelee käyttötilanteen.

Lisätehtävä Tauoilla ja äänensävyillä on puhetilanteissa omat tehtävänsä? Mitä niillä voi saada aikaan?

- *Tauot herättävät kuuntelemaan ja toisaalta myös jaksottavat kertomusta.*
- *Äänensävyllä voidaan lisätä sanomaan vivahteita, esimerkiksi muuttaa koko sanoman sisältö aivan päinvastaiseksi.*



Tehtävä 2 Pohtikaa pienryhmässä,

- miten matematiikan tai liikunnan tunnilla havainnollistetaan tai pitäisi havainnollistaa
Tuttuja tilanteita kaikille, parhaat tekniikat esiin. Muistele tilanteita, joissa olit ensin vähän ymmällä, mutta sitten kun asiaa havainnollistettiin, niin tajusit sen heti.
Liikunta: selostaminen ja näyttäminen, kuvasarjana tai videona, mahdollisesti hidastuksenakin ja vaihteittain
- minkälaiset laatuvaatimukset moitteettomalle havaintomateriaalille (esityskalvo, diaesitys, monisteet...) pitää asettaa.

Kaikki ovat saaneet paljon käytännön esimerkkejä hyvistä ja erittäin hienoista havaintomateriaaleista. Nyt vaan muistelemaan. Esimerkitkin ovat suotavia.

KALVO (tai paperi joka näytetään dokumenttikameralla)

- 1 *Ensisijaisesti muuta kuin tekstiä (kuvia, kuvaajia, rakennekuvia)*
- 2 *Tekstiosuudet riittävän isolla fontilla ja vain lausekkein*
- 3 *Ei tikkukirjaimia*
- 4 *Mieluummin vaaka- kuin pystykalvoja*

Suullinen raportointi muistiinpanojen perusteella.

Tehtävä 3 Pohdi ensin itseksesi ja sitten vierustoverisi kanssa,

- missä sinulle tutuissa tilanteissa (koulussa, harrastuksissa, työelämässä) toiminnallista havainnollistamista käytetään tai tulisi ehdottomasti käyttää.

Useimmat harrastavat jotakin, ainakin koulunkäytiä. Osa oppii lukemalla tai kuulemalla, osa näkemällä tai tekemällä. Vastaukset saattavat siis vaihdella, sen mukaan millainen oppija ne kertoo.

Raportoikaa suullisesti tai kalvon avulla.



Tehtävä 4 Parityönä: suunnittelu ja esitys yhdessä

Kertokaa korostetun havainnollisesti jostakin oudosta tai harvinaisesta paikasta, harrastuksesta, laitteesta, ruokalajista tms.

Valitkaa aihe, jonka uskotte kiinnostavan kuulijoitanne, tai tehkää tavallisesta asiasta kiinnostava.

Kiinnostavaa palautteissa on se, etteivät kuulijat pidä läheskään kaikkia esityksiä häiritsevän yksityiskohtaisina. Kun tuntee hyvin jonkin aiheen, siitä voi tehdä mielenkiintoisen, vaikka kyseessä ei mikään kumma juttu olisi-kaan.

Esitysaikaa on 2 minuuttia, ja liioittelu on sallittua.

Tehtävä 5 Parityönä: suunnittelu ja esitys yhdessä

Esitelkää jonkin laitteen toiminta ja käyttö tai seurapelin peliohjeet sovitussa ajassa niin havainnollisesti, että muutkin oppivat.

Esityksen jälkeen joku kuulijoista saa näyttää, mitä on oppinut.

Kannattaa korostaa, että otetaan aiheeksi tosi yksinkertainen juttu. Jos helppoa peliä ei löydy, voi selostaa vaikka lautasliinan taittelun vaihe vaiheelta. Tämän jälkeen mahdolliset kokeilukappaleet kerätään pois ja jaetaan uudet lautasliinat. Oppijat saavat näyttää, onko oppi mennyt perille. — Jos on esitelty peli, oppijat saavat kokeilla, miten peli sujuu ihan itseksensä.



s. 28 Kalvot ja diaesitys (=PowerPoint)

Tehtävä 1 Keskustele vierustoverisi kanssa tai pienryhmässä seuraavista seikoista.

- Millaisten tilanteiden havainnollistamiseen kalvot tai diaesitys erityisesti sopivat?
- Miten kalvoa ja diaesitystä käytetään väärin tai turhaan?
- Minkälainen on mieleisenne kalvo tai diaesitys ja sen esittämistapa?

Raportoikaa tuloksenne suullisesti tai kalvon avulla.

Tämän tehtävän voi ohittaa, jos on jo tehnyt s. 25 tehtävät 1 - 3 ja niissä on käsitelty samoja asioita riittävän hyvin.

Tehtävä 2 Diaesitys parityönä

Viestinnällinen käytös-, ruokailu- ym. tapoihin tai pukeutumiseen liittyvä aihe, dioja 5–10, siirtymät klikkaamalla.

Esittely ja esittäminen dataprojektorilla

| | |
|------------------|--|
| <u>Arviointi</u> | Muut parit arvioivat toisten työt seuraavien seikkojen perusteella eli antavat työstä kirjallisen lausunnon: |
| Aihe | tehtävänannon mukainen, kiinnostava |
| Käsittely | kattava, mutta ei liian pitkä/puuduttava |
| Kuvat | informatiivisuus, yhteensopivuus |
| Teksti | luettava fontti, erottuvuus taustasta |
| Tekniikka | tekstintuonti- ja/tai dianvaihtotavat taustapohja (suunnittelumalli) |
| Viimeistely | tekninen toimivuus esitystilanteessa aloitus- ja lopetussivut |

Aihealuetta voi laajentaa myös viestinnällisiin aiheisiin ja käsitellä näin osan opittavasta aineksesta.

Tällöin pitää korostaa, että kyseessä on esitelmä, joka perustuu kuvamateriaalin selostamiseen. Ei siis paljoa tekstiä, vaan olennaisten termien luetteloa ja etenkin kuvia, kuvaajia ym. visuaalista suullisesti selostettuna. Tarvittaessa kuulijoille voi jakaa myös esitysrungon (malli kirjassa s. 217).



s. 34 Vakioasemointi ja vapaa asemointi, vertailua

Tehtävä Pohtikaa pienryhmissä seuraavia kysymyksiä:

- Mitkä ovat kirjan valmiiden tehosteiden (esim. alleviivausten, lihavoitien, kursivointien) hyvät ja huonot puolet?

Hyvä puoli: yleensä ydinasioita, joita silmäilemällä tulisi kertausvaiheessa osata kertoa aiheesta.

Huono puoli: jonkun muun tekemiä. Lukija voisi valita toisin (ja valitseekin: alleviivaukset, huomiokynän viivat...).

- Mistä kertoo se, että kirjaston suosittujen kurssikirjojen lähes joka sana on alleviivattu?

Huonosta alleviivaustekniikasta (alleviivattu ennen kuin on tajuttu kokonaisuutta eli ennen kuin voi edes löytää ydinsanoja), eri lukijat ovat arvostaneet eri asioita, eri kursseilla on ollut erilaiset vaatimukset...

Raportoikaa tuloksenne suullisesti tai kalvon avulla.



s. 38 Edustavuuden pohdintaa, kuvaajia, luettelma

Tehtävä 1 Pohtikaa ryhmätyönä, mitä seuraavat seikat viestivät kirjallisen viestin lähettäjstä.

- julkaisun tai kirjeen paperivalinnat
- vaatimaton asemointi
- kieli- ja kirjoitusvirheet
- sisällön puutteet ja monitulkintaisuudet.

Raportoikaa suullisesti noin 15 minuutin kuluttua.

Tutkimusten mukaan laadukas paperi (kiiltävän valkoinen ja arvoikkaan näköinen) herättää luottamusta.

Vaatimaton asemointi kertoo kirjoittajan osaamisen puutteista (asemointitavat, tekstinkäsittelyohjelmisto) samoin kieli- ja kirjoitusvirheet.

Sisällön puutteet kielivät välinpitämättömyydestä: ei ole osattu, ehditty, viitsitty asettua lukijan asemaan.

Monitulkintaisuus voi johtua kiireestä, itselle liian tutusta asiasta, itselle vähän epämääräiseksi jääneestä asiasta (= ilmaistaan asiat niin yleispätevästi, ettei voida sanoa mitään väärin, kun lukija saa itse tulkita asian.), yritetään sanoa fiksummin kuin itse asiassa osataankaan.

Tehtävä 2 Ajantasaista esimerkkitaulukko “Suoritetut tutkinnot”

- Esitä viimeisimmän löytämäsi vuoden tiedot ympyrädiagrammin avulla.
- Esitä kolmen vuoden tiedot sopivalla pylväs- tai viivadiagrammilla.

Tilastokeskuksen sivut (www.stat.fi) Siellä on tietoa.



Tehtävä 3 Laadi luettelma seuraavan tekstikatkelman perusteella:

Suoraveloitus on vaivaton ja edullinen maksutapa. Voit hoitaa maksusi automaattisesti tililtäsi ilman, että Sinun tarvitsee tehdä mitään. Ei tarvitse edes vahtia eräpäiviä eikä viedä laskuja pankkiin. Suoraveloitus on maksajalle pankkikuluiltaan edullisin maksutapa. Maksaja saa aina ennakoilmoituksen veloituksesta ja voi tarvittaessa peruuttaa maksamisen omassa pankissaan ennen eräpäivää. Jos tilillä ei satu olemaan eräpäivänä katetta, veloitusta yritetään uudestaan enintään kolmena päivänä eräpäivän jälkeen.

Yksi ratkaisuvaihtoehto:

Suoraveloitus on vaivaton ja edullinen maksutapa:

- *maksut automaattisesti tililtäsi eräpäivänä*
- *ei laskulomakkeiden toimittamista pankkiin*
- *pankkikuluiltaan edullisin maksutapa*
- *ennakoilmoitus veloituksesta*
- *mahdollisuus peruuttaa maksaminen omassa pankissaan ennen eräpäivää.*

Jos tilillä ei satu olemaan eräpäivänä katetta, veloitusta yritetään uudestaan enintään kolmena päivänä eräpäivän jälkeen.



s. 40 Kirjallisen viestin ensivaikutelma

Tehtävä Pohtikaa seuraavia kysymyksiä pari- tai ryhmätyönä noin 10 minuuttia.

- Mihin seikkoihin kirjallisen viestinnän ensivaikutelma perustuu?
- Miten kirjallisessa viestinnässä aktivoidaan siirtymään silmäilystä lukemiseen?

Suullinen raportointi.

- *kuvat, pääotsikot, paperi, värit, ingressit; joskus myös kuori*
- *otsikot (pää-, ala- ja sivuotsikot), kuvatestit, ingressi*
- *harmoninen ja ilmava kokonaisuus: tasapinoinen asemointi, ilmava vaikutelma*
- *Kiinnostavilla ja lupaavilla otsikoilla sekä uteliaisuutta herättävillä kysymyksillä, lyhyillä alkukappaleilla sekä kuvilla ja kuvateksteillä.*



s. 46 ja 47 Argumentointi

Tehtävä 1 Laatikaa muistio seuraavista seikoista:

- Mikä tai kuka vaikutti ostopäätökseesi, kun hankit uusia vaatteita, polkupyörän tai meikkejä tai valitsit kielikurssia tai urheiluseuraa?

Kaverit, sisarukset, vanhemmat, naapuri, opettaja, myyjä, mainoslehtinen, nettikeskustelut, muoti, tuotteen tai valmistajan maine yleisesti...

- Millaisia argumenttityyppejä löydätte erilaisista lehdistä?

Helpoiten argumentointia löytää mielipidekirjoituksista, yleisönosastosta, vastineista ja joistakin ilmoituksista/mainoksista.

Argumentit eli perustelut voisi jakaa järkeen ja tunteeseen vetoaviin tai yksipuolisiin ja kaksipuolisiin.

Perustelu saattaa olla ymmärrettävissä vain tekstin ja kuvan yhdistämällä. Tällaista yhteyttä toki kaikki eivät huomaa tai tulkitsevat sen eri tavalla.

| Tyyppi(nro) | Väite | Perustelu |
|-------------|-------|-----------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |



Argumenttityyppejä

1 Periaateargumentti (yleisesti hyväksytty periaate)

Väite: Asuntoja täytyy rakentaa lisää, koska

Peruste: kaikille ei riitä asuntoja.

2 Yleistysargumentti (Yksi tapaus pätee joka tilanteessa.)

Väite: Kaikki uskovat tuotteen menestymiseen, koska

Peruste: kuluttajien vastaanotto on ollut myönteinen.

3 Syyargumentti (Yksi asia aiheuttaa toisen.)

Väite: Palvelut tulevat edullisemmaksi tulevaisuudessa, koska

Peruste: kilpailu lisääntyy.

4 Auktoriteettiargumentti (Vedotaan tunnettuun auktoriteettiin.)

Väite: Tästä asiasta tulee negatiivista palautetta, koska

Peruste: pääjohtaja Putkonen sanoi niin.

5 Merkkiargumentti (Perustuu aistihavaintoon tai oireeseen.)

Väite: Hän on varmasti kiireinen, koska

Peruste: hän ei vastaa puhelimeen.

6 Analogia-argumentti (Samanlaiset tilanteet toistuvat samanlaisina.)

Väite: Emme tule onnistumaan kampanjassa, koska

Peruste: viime vuonna epäonnistuimme samanlaisessa kampanjassa.

7 Motivaatioargumentin (Vedotaan arvoihin, tarpeisiin ja asenteisiin, tarve olla yhtä mieltä.)

Väite: Tarvitsemme uuden auton, koska

Peruste: automme on jo vanha.



Tehtävä 2 Argumentoikaa jokin seuraavista:

- syysloman siirto kesäloman yhteyteen
 - presidentin vaalikauden lyhentäminen kahteen vuoteen
 - jäätelönsyönnin kieltäminen oppilaitoksen tiloissa
 - mopon nopeusrajoituksen nostaminen 60 km/h
 - *äänestysikäraja kuuteentoista vuoteen*
- *Loma silloin kun on lämmintä ja valoisa. Syysloman aika on yleensä loskaista eikä kaikilla ole varaa lentää etelään.*
- *Historia on osoittanut, että kolmannella vaalikaudella suosio on laskenut.*
- *Jäätelöllä sutataan helposti paikkoja, samoin sen kääreillä. Opiskelijat lihovat muutenkin.*
- *Turvallista ajaa samaa vauhtia kuin kaupungissa muutkin, vähentäisi ohitustarvetta.*

HUOM!

- 1 Perusteluun voi lisätä myös ”oikeutuksen”, eli kertoa, miksi peruste on pätevä.
- 2 Edellistä harjoitusta voi laajentaa siten, että kutakin väitettä perustellaan muutamalla erilaisella argumentilla, joista jokin sopii kaveripiirissä esitettäväksi, jokin taas kotona vanhemmille.
- 3 Jos osa argumentoi ensin itseksensä puolesta ja osa vastaan, niin voi järjestää aiheesta paneelikeskustelun tai väittelyn.



Tehtävä 3 Miten väitteet on argumentoitu seuraavassa artikkelissa (*Kalevan Seutu 11/2001*)? (Kirjassa s. 47)

V: Valistuksella ja varoituksilla saavutetut tulokset lienevät vähäisiä, mutta jotakin niillä on kuitenkin saavutettu.

A: yhdenkään tupakoinnin takia sairastuneen tai yhdenkään tupakoinnin takia lähimmäisensä menettäneen ei kannata nostaa korvausvaatimusta tupakkateollisuutta vastaan, koska kukaan ei voi väittää ettei olisi tietoinen tupakoinnin kaikista ajateltavissa olevista vaaroista. (Edellisen oikeutus tulee seuraavaksi:) Ei maassa, jossa lukutaito on lähes sataprosenttinen.

V: Perusteelliset ja monipuoliset varoitukset tuotepakkauksissa ovatkin kääntyneet itseään vastaan,

A: sillä tupakkateollisuus nauttii valtiovallan erityistä suojelua pakkauksiin painettujen tekstien takia.

V: Kuitenkin; Viina tappaa, Viina on erittäin haitallista terveydelle, ...

A: Siis samat varoitukset kuin savukeaskienkin pakkauksissa olisivat yhtä perusteltuja myös pullojen etiketeissä.

V: Alkoholin haitoista muodostuisi huomattavasti pitempi varoituslista kuin tupakoinnin vaaroista.

A: Moniko poltettuaan askillisen savukkeita tappaa ventovieraan tai ajaa perheensä pakkaseen...

V: Alkoholi niin kuin tupakkakin nauttii valtion erityistä suojelua,

A: valmistetaanhan sitä valtion monopolina.



Tehtävä 4 a) Laatikaa parityönä argumentointi seuraaville väitteille (tai keksikää väitteet itse):

- Pyöräilykypärä myös jalankulkijoille taajama-alueilla
*Taajamassa kolaroivat usein juuri polkupyörä ja jalankulkija.
Yleensä heikommalle käy huonommin, joten jalankulkijan kannattaa varustautua sekä pyörä- että autokolarin varalle.
Hyötyä myös talvella, jolloin kypärä suojaa liukastuttaessa vakavilta päävammoilta.*
 - Koirat ja kissat pois keskustasta
*Eläinten luonnollinen asuinalue ei ole betonilähiö vaan luonto.
Joutuvat elämään sidottuina ja yksinäisinä.
Ulkoilu ja usein tarpeiden toteuttaminenkin on omistajan aikataulun mukaista, ei itse lemmikin.*
 - Opettajat eläkkeelle 50-vuotiaina
*Monet eivät enää jaksaa innostaa.
Eivät jaksaa enää pysytellä ajan tasalla.
Ovat eläkkeensä ansainneet.
Tutkimusten mukaan yksi stressaavimmista ammateista, joten eläkkeelle pitäisi päästä ennen työuupumusta.*
 - Alle 20-vuotiaille ulkonaliikkumiskielto iltaisin kello 23.00 jälkeen.
*Rauhoittaisi katukuvaa etenkin viikonloppuisin.
Vähentäisi rikollisuutta.
Parantaisi oppimistuloksia ja opiskelun tehokkuutta.*
 - Seksikkäiden ihmisten käyttäminen kiellettyä mainonnassa.
*Eivät edusta ryhmää, joille tuotetta myydään.
Ei heihin voi samastua, minkä pitäisi markkinoinnissa olla tärkeää.
Löyhentävät moraalia.
Antavat vääriä roolimalleja nuorille.*
- b) Tulostakaa argumenttinne paperille ja antakaa se toiselle parille.
c) Kumotkaa väite vasta-argumentilla ja antakaa paperi takaisin.
Argumentointia voi jatkaa muutaman kierroksen.

(Tehtävä sopii myös sähköpostitse toteutettavaksi.)



s. 50 Kysymyksiä eri tilanteisiin

Tehtävä 1 Laatikaa 3–4 henkilön ryhmissä esimerkkejä kustakin kysymystyyppistä käytettäväksi seuraavassa tilanteessa: (1 *Suljettu kysymys*, 2 *Johdatteleva*, 3 *Avoim (tieto)*, 4 *Avoim (mielipide)*)

Sinut on oppilaitoksen tutustumisbileissä esitelty toiselle opiskelijalle ja jätetty sitten hänen kanssaan jutustelemaan. Sinulle esitelty henkilö opiskelee samassa oppilaitoksessa, mutta eri linjalla, ja on ulkomaalainen tai toiselta paikkakunnalta. Olette kuta kuinkin samanikäiset.

Esitelmää sopiva keskustelurunko. Mitkä olisivat aihealueet? Millä kysymyksillä ja mahdollisella johdannolla saisit näistä keskustelua aikaan ja saisit tietää, mikä häntä erityisesti kiinnostaa?

Esitelmää tilanne näytelmänä tai vuoropuheluna. (Voi ehkä testata myös oikeassa tilanteessa.)

Tehtävä 2 Suunnitelkaa parityönä hyvä **kysymyssarja** seuraavaan tilanteeseen:

Vähäpuheinen asiakas (vastaa tekemiisi kysymyksiin vain sanalla tai parilla) tulee myymälään ja ilmoittaa olevansa kiinnostunut

– polkupyörästä, lomamatkasta, lahjasta tyttö- tai poikaystävälle. (Valitkaa mieleinen.)

Keksikää monentyyppisiä kysymyksiä, joiden avulla saatte selville asiakkaan todelliset tarpeet.

Esitelmää kysymyksenne ja oletettavat lyhyet vastaukset näytelmänä tai vuoropuheluna.



Polkupyöräkaupassa:

- M Päivää*
- O Päivää*
- M Mitä saisi olla?*
- O Pyörän tarvitsisin.*
- M Minkälaista pyörää olette ajatellut?*
- O Miestenpyörää.*
- M Entä mallia tai merkkiä?*
- O En ole ajatellut niitä ensinkään.*
- M Entä mihin tarkoitukseen olette pyörää hankkimassa?*
- O Yleensä vaan pyöräilyyn.*
- M Missä olette ajatellut pääasissa pyöräillä?*
- O Kaupunkialueella.*
- M Kauanko lenkinne kestävät keskimäärin?*
- O Noin 15 minuuttia*
- M Minkälaisella alustalla pyöräilette?*
- O Asfaltilla.*
- M Onko tie tasaista vai kumpuilevaa?*
- O Molempia.*
- M Siinä tapauksessa varmaan voisimme katsoa citymaastureita?*
- O Katsotaan.*
- M ...*



Tehtävä 3 Poimi radion ja tv:n haastatteluohjelmista esimerkkejä erilaisista kysymystyypeistä.

Laadi raportti: ohjelmat, kesto, kysymystyypit ja niiden määrät, muut huomiot.

Vaalitenttien aikana saa analysoidavaa. Muina aikoina voi haastatteluohjelmista olla iloa, keskustelupalstoiltakin voi löytää jotakin kiinnostavaa.

| Ohjelmatiedot | Kysymystyyppi (nro) | Esimerkki |
|---------------|---------------------|-----------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

1 Suljettu kysymys, 2 Johdatteleva, 3 Avoin (tieto), 4 Avoin (mielipide)



s. 58 Tiedottamisen suunnittelu

Tehtävä Suunnittele tiedotus seuraavan tilanteen perusteella:

- oppilaitoksen keskusradioon tai -televisioon sekä
- esitettäväksi suullisesti kullekin opetusryhmälle/luokalle erikseen.
- Laadi aiheesta myös ilmoitustaulutiedote.

Tiedotettava asia:

Ensi viikolla koululla järjestetään liikuntapäivä, joka koskee vain nuorisoasteen koulutusta. Bussikuljetus liikuntapaikalle on järjestetty. Se on maksuton, samoin kaikki suorituspaikat ovat vapaassa käytössä (oppilasyhdistyksen tukemia).

Jos haluaa, voi pari päivää ennen lähtöä tilata eväspakkauksen matkalle mukaan (5 e).

Viime vuonna tilaisuus oli ollut jättimenestys. Sinne voivat tulla nekin, joilla ei ole tarpeeksi ikää tai kiinnostusta osallistua ravintolassa myöhemmin järjestettävään tutustumistapahtumaan.



s. 61 Raportteja

Tehtävä 1 **Laadi raportti** (pari- tai ryhmätöinä) hintojen kehityksestä Sampolan kaupungin marketeissa seuraavien tutkimustulosten perusteella.

Tutkimus on tehty Sampolassa tänä ja parina edellisenä vuonna. Siinä on vertailtu tavallisimpien peruselintarvikkeiden ja kulutustarvikkeiden (wc- ja talouspaperi, hammastahna ja pesupulveri) hintoja. Erikoistarjousia ei ole otettu huomioon, niin sanotusti pysyvästi edulliset tuotteet kylläkin on.

Tuotteita oli kunakin vuonna samat 62 nimikettä. Sestolan nimi muutettiin viime vuonna Hanskilaksi, samana vuonna Sampolaan tuli myös Talousvalinta. Kärryllisen hinta laskeettiin siten, että helmi-maaliskuussa kerättiin kahtena viikkona kumpanakin kahtena eri päivänä. Oheiset hinnat ovat näin keskiarvoja.

Ostoskärryllisen hinta vaihteli seuraavasti:

| | 2 vuotta sitten / vuosi sitten / tänä vuonna | | |
|--------------------------|--|-------|-------|
| Kaarila | 75,80 | 85,10 | 86,10 |
| Otsola | 77,45 | 68,30 | 78,80 |
| Sestola/Hanskila | 77,20 | 77,55 | 79,50 |
| Power-market | 72,30 | 82,75 | 78,10 |
| Batmann (keskusta) | 74,65 | 79,85 | 77,20 |
| Talousvalinta (keskusta) | – | 79,60 | 82,20 |

Vertailun vuoksi tehtiin samoina vuosina vastaavat tutkimukset kolmella muulla paikkakunnalla. Isokylän markettien (vertailussa mukana 24) keskiarvohinnat olivat seuraavat: 79,65; 85,00 ja 87,50 e. Torilassa tutkittiin 12 marketin hinnoittelu: 77,40; 85,30 ja 86,50 e, Porokylän otos oli kahdeksan markettia: 82,00; 85,90 ja 89,00 e.

Laadi tarvittaessa myös selventävät kuvaajat.



Tehtävä 2 Laadi raportti oppikirjosi luettavuudesta. Käytä tutkimusmateriaalina sadan sanan otoksia oppikirjoistasi ja tutkimusmetodinä Wiion luokkatasotestiä, jonka graafinen versio on ohessa.

Luokkataso lasketaan seuraavasti:

$0,3 \times \text{pitkien sanojen määrä} + 2,7$.

Pitkät sanat ovat perusmuodossaan vähintään nelitavuisia. (Wiio 1994: 255)

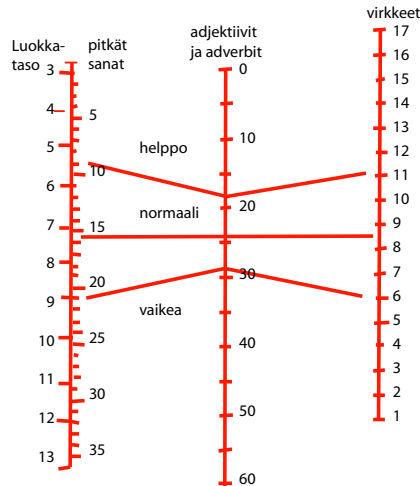
Vinkki:

Otos vaan aloitetaan jonkin virkkeen alusta ja se päätetään sadanteen sanaan, vaikka se olisi keskellä virkettä.

Vaikeampi tehtävä:

Voit kokeilla myös kuvion esittämää luokkatasotestin versiota, jossa myös virkkeiden sekä adjektiivien ja adverbien määrillä on merkitystä.

Tällä menetelmällä voi todeta, että vaikean tuntuinen oppikirja on yleensä myös luokkatasoltaan korkea eli siis vaativa.



s. 68 Oppilaitosesittely

Tehtävä Suunnitelkaa ryhmätyönä oppilaitosesittely.

Peruskoulusta tai lukiosta tulee 30 hengen ryhmä. Aikaa on yksi tunti, muita rajoituksia ei ole.

Laatikaa suunnitelmasta havainnollinen ja hyvin perusteltu kirjallinen esitys.

Muistelkaa aikaa, kun olitte vielä peruskoulussa tai lukiossa. Mitä silloin tiesitte nykyisestä koulustanne ja mitä olisitte halunneet tietää? Näiden lisäksi mukaan pitää ottaa tietoinen, jota kokemuksenne perusteella pidätte kiinnostuneelle tärkeänä tietona.

Luettelomainen selvitys siitä, mitä missäkin vaiheessa esittelyä kerrottaisiin. Samoin selvitys esittelyn paikasta: alkaa vastaanotosta ja päättyy ulko-ovelle.



s. 70 - 71 Lehdistötiedote

Tehtävä Muokkaa medially valmis juttu kärkikolmiomallin mukaisesti. Oheista myös kutsu tilaisuuden avajaisiin ja pari valokuvaa. Pane materiaali saataville myös tilaisuuden nettisivuille.

Vinkit: Tässä on osa tarpeetonta taustatietoa, jonka voi heti yliviivata. Samoin on tietoa, jota täytyy täsmentää. Valitse erityisesti ne seikat, jotka mielestäsi palvelevat tavoitteitanne, ja keskity niihin. Kuvia ja kuvatekstejä mukaan sivuille. Juttu alkamaan räväkällä otsikolla ja selkeällä ingressillä.

Study International -projekti

Oppilasryhmän projektityö on jatkunut syksystä lähtien. Mukana oli aluksi 22 opiskelijaa, mutta muutama luiskahti pois kuvioista matkan varrella. 16 opiskelijan voidaan sanoa saaneen aikaan koko jutun. Opettajia oli mukana aluksi 8, mutta vain kaksi ahersi ahkerasti loppuun asti (heillehän maksettiin siitä korvausta).

Opiskelijat saivat opintoviikkoja, mutta varmaan menettivätkin, sillä useimmilla jäi enemmän tai vähemmän samanaikaisia kursseja suorittamatta. Nyt tuntuu hyvältä, vaikka vähän jännittääkin. Kaiken pitäisi olla kunnossa. Kullakin on ollut erilaisia tehtäviä. Yksi opettaja ja kaksi opiskelijaa muodostivat projektin johtoryhmän. Kokemusta tuli eri aloilta kovasti jokaiselle. Itse olet tiedotusvastaava ja valokuvaaja, suunnittelit tapahtuman logonkin (sait pikakurssin yhdeltä mukavalta opettajalta, joka taisi osan kuvistakin ottaa) ja olet tuloksiisi tyytyväinen.

Poliisilaitoksella olivat sitä mieltä, ettei tämä tapahtuma anna aihetta mitenkään erityiseen vartioinnin tehostamiseen, vaikka maailmantilanne on mikä on. Sisälle pääsee vain kutsukortilla, kullakin on omat tunnistuskortit, jotka ovilla tarkastetaan.

Tapahtuma kestää viikon, alkaa kolmen päivän kuluttua, osallistujia 1200, huoneet varattiin jo syksyllä paikkakunnan suurimmista hotelleista, osa halusi perhemajoituksen (kaikille ei järjestynyt),

Vapaa-ajalla tutustutaan paikkakunnan nähtävyyksiin, järjestetään ennakkovaranneille reissu Lappiin, jääkiekko-otteluista ei tullut mitään, kun nyt on liigassa tauko; osa kokeilee hiihtoa ohjaajien avustuksella, jos lunta tulee.

Tapahtuman tavoite: oppilaitosyhteistyön lisääminen ja kehittäminen Euroopassa. Tavoitteena on päästä entistä joustavampaan opiskelija- ja opettajavaihtoon; mutkia on matkassa vielä paljon, mm. eri aikoihin alkavat periodit. Ohjelmassa on rehtorin avauspuhe ja kaupunginjohtajan tervehdys, symposiumeja, esitelmiä, näyttelyjä, demotilaisuuksia (esitellään mm. Environmental Management -ohjelmaa ja Foresteryä ja e-learning-projekteja).



s. 73 Perehdyttämissuunnitelma

Tehtävä Laadi perehdyttämissuunnitelma pari- tai ryhmätyönä uusia opiskelijoita varten.

- Mitä heidän tulisi tietää oppilaitoksen käytänteistä ja missä tärkeysjärjestyksessä?
- Kuka olisi oikea opastaja missäkin tilanteessa?
- Mitä paikkakunnasta pitäisi tietää?
- Mitä lisätietoja ulkomaalaiset tarvitsevat?

Esitelkää suunnitelmanne kalvon tai diaesityksen avulla.

Aluksi kannattaa pohtia, mitä tietoa olisi itse tarvinnut aloittaessaan opinnot, samoin sitä mitä kaikkea aloittavalle tarpeetonta tietoa oli tarjolla (tarvittiin vasta myöhemmin, ei ole tarvittu vielääkään).

Samalla pohditaan myös, kuka olisi sopiva henkilö kertomaan mistäkin asiasta ja mitä kanavia tiedottamisessa tulisi käyttää. Perustellaan ehdotukset.



s. 75 Ohjeistaminen

Tehtävä 1 Pohdi seuraavia seikkoja ja kerro havaintosi tai muistikuvasi.

- Mitä ohjeita olet joutunut käyttämään/saanut ja missä tilanteissa?
- Mitä ohjeita löydät kotoa, lehdistä, netistä?
- Mitä ohjeita, kenelle ja missä tilanteessa olet itse antanut?

Ohjeita joutuu käyttämään uusien laitteiden käyttöönoton yhteydessä. Ohjeita saa vaikka alokasaikana armeijassa, autokoulussa, urheiluharrastuksissa...

Ohjeita voi antaa ruoanlaitossa, tanssiaskelissa, mökilleosaamiseen teitse ja vesitse, opastaessaan turisteja, ohjatessaan urheilijoita... samoissa tilanteissa niitä myös saa.



Tehtävä 2 Suunnittele **opettava ja havainnollinen esitys** jostakin kiinnostavasta aiheesta. Seuraavat ovat vain aihevihjeitä:

- Värikasetin vaihtaminen mustesuihkariin/laseriin
- Sanelimen, laskimen, videon, digikameran peruskäyttö tai jokin tärkeä toiminto
- Auto talvikuntoon, pyörä/vene, rullaluistimet talviteiloille
- Varustautuminen inter-rail-matkalle, polkupyöräretkelle, festareille
- Aakvaarion ”perustaminen”
- *Lemmikkieläinten (tai marsun, kissan, kanarialinnun) hoitaminen*

Tee kohderyhmäanalyysi, valitse aihe ja rajaa sitten esityksesi kestää 5–10 minuuttia. Anna ohjaajalle kirjallinen esityssuunnitelma ja pidä esitys sovittuna aikana.

Etenemisen pitää olla rauhallista ja aina on annettava aikaa kysymyksille. Alussa voi kysellä kohderyhmän kokemuksia aiheesta.

Samasta aiheesta voi tehdä myös kirjallisen ohjeen kuvituksineen tai kuvitussuunnitelmineen.



s. 82 Ohjeiden ja käyttöohjeiden analysointia ja laatimista

Tehtävä 1 Valitkaa parityönä jokin laite ja sen käyttöohje jommankumman kotoa tai työpaikalta. Testatkaa käyttöohjeen toimivuus ja laatikaa siitä raportti.

Toimivuuden lisäksi huomiota on hyvä kiinnittää myös käytettävyyteen ja luettavuuteen sekä kuvitukseen ja kieleen. Siis selkeys, ymmärrettävyys, yksiselitteisyys ja johdonmukaisuus ovat tärkeitä ominaisuuksia.

Tehtävä 2 Laatikaa parityönä toiminta- tai menettelytapaohje.

Aihe on vapaa, mutta se voisi koskea vaikka siirtymistä kätevimmin julkisilla kulkuvälineillä paikasta a paikkaan b. Samoin erilaiset menettelytavat ja pukeutumis- sekä käyttäytymisohjeet voivat olla paikallaan.

Tehtävä 3 Laatikaa parityönä käyttö-, asennus- tai kokoamisohje.

Aihe saa olla yksinkertainen, kuten lautasliinan taittelu tai jonkin laitteen tai huonekalun kokoaminen tai asentaminen käyttöön.

Pyri käyttämään paljon kuvia, numeroita, nuolia jne. mutta vain vähän tekstiä.

Kokoamisohjetta on ehkä vaikea testata, mutta lautasliinan taitteluun ei tarvita kuin muutama lautasliina tai sopivankokoinen paperi.



s. 83 Markkinointiviestien viidakon tarkastelua

Tehtävä Pohtikaa pari- tai ryhmätyönä seuraavia kysymyksiä:

- Minkälaisia markkinointiviestejä saat kotiisi eri kanavien välityksellä päivittäin, viikoittain, harvemmin?
- Mitkä markkinointiviestit ovat jääneet mieleesi ja mistä syystä?

Raportoikaa suullisesti tai kirjoittakaa muistio.

Kanavat: televisio, radio, netti, lehdet, kirjeet, suoramainokset

Tuttuja mainoksia ei tarvitse paljonkaan kuulla, kun ne jo muistuvat mieleen. Vaikka tuntuisi, ettei muista yhtään, niin ryhmässä löydetään kuitenkin monia.



s. 84 Projektisuunnitelma ja mainonnan ideointi

Tehtävä 1 Ryhmä on saanut tehtäväkseen pikkujoulun, lastenkutsujen tms. tapahtuman järjestämisen. Ideoikaa, miten tehtävän toteuttaisitte.

Laatikaa suunnitelma kalvolle tai muistioksi.

Luvat tapahtuman järjestämiseen (ja mahdollisiin arpajaisiin) ja tilavaraukset muistettava tehdä tai tarkistaa, samoin teoston luvat/maksut musiikin esittämisestä.

Tehtävä 2 Ideoikaa tapahtumasta tiedottamista varten kutsu, lehti-ilmoitus ja juliste. Toteutukset tehdään värikynällä tai tietokoneella.

Esitelkää työnne.

Kaikessa saman yrityksen, tuotteen tai tapahtuman viestinnässä oltava jotakin yhtenäistä, kuten tekstityyppi, värit, logo jne. Vaikka juliste on isoin, siihen tulee yleensä vähiten tekstiä.



s. 86 Vaikuttamisen peruskaavojen näkyminen markkinointiviesteissä

Tehtävä 1 Tutki mainoskirjeitä ja lehti-ilmoituksia. Miten AIDA+S- ja 5xP-rakenteet näkyvät toteutuksissa? Kirjoita raportti, johon oheistat kirjeen tai kirjeet ja ilmoitukset.

Tehtävä 2 Tutki radio-, tv- ja lehtimainoksista ja ilmoituksista seuraavia seikkoja:

- 1 Miten kuluttaja pyritään saamaan kiinnostuneeksi tuotteesta/palvelusta eri medioissa eli lehdissä, kirjeissä, televisiossa, radiossa ja Internetissä julkaistuissa mainoksissa?
- 2 Millä tavalla Sinut saa kiinnostumaan, eli mitä mainosviestejä olet alkanut seurata tai lukea, kun ensin olet ne huomannut?
- 3 Mikä mainos jäi sinua ihastuttamaan tai vihastuttamaan ja miksi?

Laadi raportti yksin, pari- tai ryhmätyönä.



s. 89 Tuotteen varsinainen käyttötarkoitus ja tuotelaajennus

Seuraavien tehtävien paras järjestys on 4, 2, 3, 1, vaikka kirjassa järjestys onkin toinen.

Tehtävä 4 Tutkikaa pari- tai ryhmätyönä lehti- ja tv-mainoksia. Minkälaisia tuotelaajennuksia löydätte? Raportoi viikon kuluttua kirjallisesti tai kalvon avulla.

Tehtävä 2 Pohtikaa parityönä,

- mihin seuraavat tuotteet/palvelut on tarkoitettu
- mitä etua, hyötyä ja haittaa niiden käyttäjälle koituu:
lähikauppa, digi-tv, biologisesti viljellyt vihannekset, Diesel-farkut, extreme-harrastus, osa-aikatyö, Porsche 944 -auto.

Laatikaa muistio tai kalvo.

Esimerkki:

Lähikauppa: + lähellä ja lähes aina auki (pieni), kauppareissuilla säästää rahaa ja aikaa, tutut myyjät, hyvä palvelu, tunnelmallinen, ei tarvitse (käyttää/omistaa) autoa

- vähän tarjouksia, kalliimpaa kuin marketeissa, tuotevalikoma rajallinen, leipomotuotteet usein loppu illalla, lihatiski suppea, ahdas, ei ostoskärryjä...



Tehtävä 3 Pohtikaa parityönä,

- mitä ovat tuotelaajennukset, kun tuote on maastopyörä, taskukokoinen digikamera, kielikurssi Englannissa tai 24 tunnin Tallinnan-risteily.

Laatikaa muistio tai kalvo.

Maastopyörän perustarkoitus on yhden hengen kuljetus paikasta toiseen polkuvoimalla hieman tavallista vaikeammassakin olosuhteissa. Laajennukset: laadukas vaihteisto ja runko, miellyttävä jousitus, keveys, rungon materiaali, ammattilaisten/julkkistenkin käyttämä, laaja takuu, tyylikäs kokonaisuus, tunnettu merkki (kilpapyörä tai auto, kuten Porsche, Smart...)

Tehtävä 1 Pohtikaa parityönä,

miten tuotelaajennus toteutetaan sanattomasti esimerkiksi lehti-ilmoituksissa ja tv-mainoksissa.

Ideoikaa kuvallinen tuotelaajennus huulipunalle, lehdelle ja autolle.

Laatikaa muistio ja esitelkää ideanne.



s. 92 Kirjallisen viestin aloituksia ja lopetuksia

Tehtävä 1 Tutkikaa aloituksia ja lopetuksia. Arvioikaa, mikä on kunkin viestin kohderyhmä.

| <i>LOPETUKSET:</i> | <i>Kohderyhmät:</i> |
|---|---|
| <i>Lopeta, Hyvä Ihminen, nyhjäminen epätietoisuudessa ja ota kiinni Suomen paras rock-julkaisu. Lehdykkä, joka täyttää tietoaukkosi ja elvyttää musiikinjanosi: Soundi!</i> | <i>- Sound-lehden entiset tilaajat</i> |
| <i>ONNEA UUTEEN KOTIIN! Kaipaako uusi kotinne kalusteita tai uusia kodinkoneita? Tahtoisitko tehdä pienen pintaremontin tai ehkä hieman suuremmankin? Vielä muutonkin jälkeen riittää paljon tekemistä ennen kuin uusi koti tuntuu täysin omalta. Mistä rahat kaikkeen?</i> | <i>- Juuri muuttaneet</i> |
| <i>Terve eli MOI! Täällä huutelee Suosikin upouusi päätoimittaja. Hommat on nyt siinä pisteessä, että huhtikuun numerosta eteenpäin Suosikki on niin täynnä hyviä juttuja, että se vastaa laatikollista keskivertolehtiä. Katso itse ja yritä keksiä, puuttuuko mitään! Yritä edes!</i> | <i>- Suosikin lukijoiden ikäryhmään tulleet koululaiset</i> |
| <i>HYVÄ COSMONAINEN Kevät kukkien tulee – unelmien ja vaatimusten saattamana. Sen myötä nuoren naisen mielen voi vallata tunne, että kaikki pitäisi osata, hallita ja saada heti. Unelmaduuni. Jumalaisin mies. Iskevin tyyl.</i> | <i>- Naiset, jotka ovat tulleet Cosmo-ikään, mutta eivät ole vielä lehteä tilanneet, mutta osallistuneet lehden n</i> |



| ALOITUKSET: | Kohderyhmä: |
|--|---|
| <i>Ota heti yhteyttä ja tutustu Lähivartiointi Oy:n tarjontaan joustaviin sopimusehtoihin sekä paikallisen yrityksen mutkattomaan palveluun.</i> | <i>- Alueen pienyrittäjät</i> |
| <i>Mikset kertoisi näille yrityksille siitä, miten ne hyötyisivät yhteistyöstänne?</i> | <i>- Yrittäjien tapaamistilaisuuden markkinointiviesti pienyrittäjille</i> |
| <i>Aloitetaan yhteistyö! Lisätietojen pyytäminen ei sido Sinua mihinkään, mutta se voi poikia säästöä vakuutusmaksuissa ja ennen kaikkea kattavaa turvaa rakkaittesi tulevaisuuden turvaksi!</i> | <i>- Vakuutuksen ottajille suunnattu viesti: tavoitteena ehkä tutustuminen henkilökohtaisesti ja lisämyynti</i> |
| <i>Tilaa Mainosposti oheisella kortilla tosi edullisesti. Mainospostissa kohtaavat alan ammattilaiset. Tule joukkoon.</i> | <i>- Mainostoimistot, jotka eivät ole lehteä tilanneet.</i> |

Tehtävä 2 Laadi aloituksiin ja lopetuksiin samantyylliset ja -henkiset lopetus- ja aloituskappaleet. Esitelkää toteutuksenne kalvon tai dataprojektorin avulla.



s. 96 ja 97 Markkinointikirjeitä

Tehtävä 1 Laadi oma-aloitteinen tarjous:

Et tarvitse enää oppikirjojasi, joten tarjoa niitä kirjallisesti niille, jotka tulevat näitä kirjoja kohta tarvitsemaan.

Minkä kanavan valitset, jotta saisit viestisi hyvin perille? Perustele valintasi.

Koulun sisäinen nettikirppari tai julkinen nettikirppari, s-postilista, suoramyynti ensimmäisenä koulupäivänä, oppilaskunnan ilmoitustaulu

Tehtävä 2 Yliviivaa tekstistä tarpeeton ja alleviivaa oleelliset asiat.

Kirjoita sitten vapaasti tekstiä muokaten vauhdikas myyntikirje. Kuvita ja väritä kiinnostavaksi, muokkaa teksti houkuttelevaksi. Olennaista asiaa saat lisätäkin, kuten lähettäjän ja vastaanottajan tiedot, mutta viestin täytyy mahtua yhdelle A4-paperille.

Viesti on tarkoitus lähettää monistettuna oppilaitoksille ja urheiluseuroille.

Pohjateksti on seuraavalla sivulla.

Tehtävä 3 Laadi parityönä lähikaupan suoramainos tai sen luonnos. Saat valita kaupan ja tuotteet. Käytä kuvina nettikuvia tai leikkaa kuvat lehti-ilmoituksista tai esitteistä.



Hyvä Henkilöstö

Eräille oppilaitoksille ja urheiluseuroille toimitettujen vuorellisten Forester-tuulipukujen saamista hyvästä vastaanotosta rohkaistuneena uskallaudun lähestymään avoimella kirjeellä Teidän henkilökuntaanne/jäsenistöänne. Omat kokemukseni Forester-puvusta sekä runsaan kahden vuoden aikana toimitetut yli 10.000 pukua korostavat tämän tarjouksen varteenotettavuutta.

Keskeisin Forester-puvun etu on ryhmätilauksissa yksilöllisten värvaihtoehtojen monipuolisuus: kompromisseja ei tarvitse tehdä, vaan jokainen voi valita mieleisensä värikartan 12 väristä. Mittataulukkojen senttikoot helpottavat myös valintaa. Olen oheistanut Hirvensalon Heiton mallin (tilattiin noin 100 pukua), josta näkyvät monipuoliset painatusmahdollisuutemme. Työkalu, joka tehdään toimitetusta painatusmallista, maksaa 32,-, painatus per puku on 2 e.

Sille, joka mahdollisten tilausten osalta toimii yhdyshenkilönä, maksaa oma puku 50,- kun tilaus on yli 20 kpl, yli 40 puvun tilauksesta välittäjä saa ilmaisen puvun. Kun perheenjäsenillekin hankitaan puvut, pääsee näihin määriin vaivatta.

Toivon, että lähestymistapani saa ymmärtämystä. Kun erityisesti sisätyötä tekevä nykyihminen tarvitsee ulkoilua ja liikuntaa, on tämä tarjous ajan hengen mukainen.

Mikäli tarjousta harkittuanne päädytte kielteiseen ratkaisuun, on mallipuvun ja muun aineiston palauttaminen tehty oheisella palautuspussilla helpoksi, toivottavasti puvun palauttaminen ei muodostu kohtuuttoman vaikeaksi. Merkinnette myös yhteisönne nimen lähettäjäksi pussin vasempaan yläkulmaan. Jos päädytte tilauksiin, niin oheisesta aineistosta löytyvät tarpeelliset ohjeet ja tilauslomakkeet. Saatte yli 20 puvun tilaukset rahtivapaasti noin kahdessa viikossa.

Mikäli tämä kirje ja sen mukana seuraava aineisto eivät riittävästi tee selkoa pukutarjouksen yksityiskohdista, vastaavat Forester Oy:ssä tytöt kaikkiin mahdollisiin kysymyksiinne. Voitte olla täysin varmoja siitä, että todella joustavasta palvelusta on nyt kyse. Tästä kuvaavana esimerkkinä ovat eräälle liikennöitsijälle rekkojen värien mukaan toimitetut puvut.

Tästä tarjouksesta voivat tietenkin muutkin sidosryhmänne tulla osallisiksi. Näitä ovat esimerkiksi lastenne luokat ja koko koulut, muut urheiluseurat ja vastaavat. Käyttäkää tekini mielikuvitus-tanne.

Toivomme, että tarjouksemme miellyttää Teitä, kun ensin olette tutustuneet oheiseen hinnastoon (huom. määräalennukset), 4-väriesitteeseen ja pukuun (170 cm, Hirvensalon Heiton painatus).

Odottelemme yhteydenottoanne.



s. 99 Tuote-esittely

Tehtävä 1 Suunnittele parityönä tai pienryhmässä esitys seuraavasta:

- Miten rakenneratkaisua ja AIDA+S-kaavaa sovelletaan silloin, kun esitellään messuilla palvelua, esimerkiksi sukelluskurssia tai kaupunkilomaa?

Esitelkää tulokset muistion tai kalvon avulla.

A eli Attention: Riittävästi kuvia ja rekvisiittaa, jotta huomataan.

I eli Interest: Kuvia katselemaan jäävät saavat myös luettavaa kuvatekstistä. He huomaavat videot, jotka pyörivät näyttelytilassa. Joku esittelijä tulee kyselemään kiinnostuksesta.

D eli Desire: Oikeat vastaukset kunkin kiinnostuneen kysymyksiin, eli hintaa kysyvälle kerrotaan hinta ja mitä sillä saa.

A eli Action: Yhä kiinnostuneille jatketaan: ”Sukelluskurssit alkavat silloin ja silloin. Messutarjouksena hinta on...”

+S eli Satisfaction: Kun on suorittanut kurssin, voi sukella missä vaan, sillä todistuksen näyttämällä saa missä tahansa maailmalla luvan vuokrata välineitä ja sukeltaa. Kurssin suorittaneet osaavat toimia kaikissa eteen tulevissa tilanteissa parhaalla mahdollisella tavalla. Tarjouksen toistoa, esite, käyntikortti...

Tehtävä 2 Suunnitelkaa parityönä esittelytilan somistus ja tuote-esittelyn runko, kun esiteltävänä on energiajuoma, kahvinkeitin, uuden sadon mansikat tai festarit.

- Mitkä ovat avainkohdat ja mikä on avainkohderyhmä?
- Esitelkää suunnitelmanne havainnollisesti.

- Tuote-esittely voidaan suunnitella pidettäväksi marketissa, jolloin käytettävissä on pöytä ja jonkin verran lattiatilaa esimerkiksi seinäkettä varten.



s. 102 ja 103 Puhelinmyynti

Tehtävä 1 Suunnitelkaa parityönä puhelinmyyntipuhe.

- Valitkaa tuttu tuote, esimerkiksi pesuaine, jalkapallo-ottelu, teatteriliput, konserttiliput...
- Laatikaa sopivaa (kiireetöntä) kohderyhmää varten myyntipuhe. Ennakoikaa myös vastaajan reaktiot ja puheenvuorot.

Esittäkää vuoropuheluna.

- Tämän puheen tehon voi testatakin soittamalla tutuille (jotka eivät kokeilusta loukkaannu, vaikka sen nauhoittaisittekin).

Tehtävä 2 Suunnitelkaa puhelinmyyntipuhe. Tarvitsette harjoittelupaikan tai työpaikan tai myytte ilmoituksia paikallisen urheiluseuran nappulajulkaisuun tai omaan kurssijulkaisuunne.

Luokkatilanteissa sermin asettaminen puhujien väliin on hyvä ratkaisu. Ostajaksi voidaan valita joku muukin ja kokeilla, miten hyvin suunnitelmassa voidaan pysyä.

Samaa voidaan kokeilla myös siten, että vastaaja vastaakin vieraalla kielellä.



Tehtävä 3 Etsi seuraavasta puhelinmyyntikeskustelusta hyvät osuudet ja perustelee valintasi. Mitä ehkä sanoisit toisin, miksi?

PUHELINMYYNTITILANNE

M Täällä on Susan Ryyti Suomen Lehti Oy:stä, hyvää päivää!

A Päivää!

M Olisikohan teillä nyt hetki aikaa tutustua mahtavaan tarjoukseen ja samalla osallistua kilpailuumme, jossa voitte voittaa matkan Pariisiin?

A No, eiköhän minulta sen verran aikaa liikene!

M Kävitte vapaa-ajan messuilla tässä muutama kuukausi sitten, eikö niin?!

A Kyllä!

M Teille annettiin osastollamme aivan uudenlainen Eläimet ja maailma -lehti. Oletteko jo tutustunut tähän uusimpaan ja nykyaikaisimpaan koko maailmaa käsittelevään lehteen?!

A Tulihan se otettua, kun kerran käteen tyrkättiin. Ja olen toki sitä lukenutkin.

M Varmasti olette kanssani samaa mieltä siitä, että Eläimet ja maailma -lehti on tarpeellinen ja hyödyllinen koko perheen lehti./

A No joo, näyttää se ainakin meille sopivan. Yhdeksänvuotias tyttäremme innostui erityisesti hevosista ja nuorimmainen nyt on vielä niin pieni, että ei paljon mitään lue. On Ville kuitenkin lehteä selailut ja jostakin syystä aina pysähtynyt katselemaan värikkäitä kalankuvia./ Itse panin merkin artikkelin kohdalle, jossa kerrotaan, kuinka kompostointia voi tehostaa./

M Haluatte varmasti jatkossakin hyötyä lehtemme tarjoamista vinkeistä ja artikkeleista./

A No, enpä osaa tuohon mitään sanoa. Tulee noita muitakin lehtiä varmaan ihan tarpeeksi.

M Meillä on nyt mahtavan edullinen tarjous teille. Saatte lehden puolen vuoden numerot hintaan 21 euroa. Siis yhdeksän värikästä koko perheen tietopakettia. Yhden lehden hinnaksi tulee tällöin vain reilut kaksi euroa. Miltäs kuulostaisi?

A Onpas edullinen. Mitä lehti maksaa, jos sen ostaa kioskista?

M Irtonumerohinta on viisi euroa. Se on siis yli kaksinkertainen tähän tarjoukseen verrattuna./

A Kuinkas lehti maksetaan?

M Teille lähetetään lasku noin parin kuukauden kuluttua, mutta lehti alkaa tulla kun tilaus on tehty.

A Taidanpa tarttua tähän tarjoukseen. Entäs se kilpailu?

M Kaikki lehden tilanneet osallistuvat automaattisesti kilpailuun, jossa voi voittaa matkan Pariisiin. Mikäli onnetar suosii teitä, pääsette kahden hengen matkalle Pariisiin. Arvonta on vuodenvaihteessa ja matka on käytettävä vuoden kuluessa./

A Koskas saan ensimmäisen lehteni?

M Lehti tulee noin kolmen viikon välein eli seuraava numero tulee viikon kuluttua. Onhan osoitteenne Kisatie viisi...?

A On se. Jäänkin sitten odottelemaan lehteä ja vähän matkaakin.

M Selvä juttu. Kiitos teille. Ja hyvää päivänjatkoa.

A Kiitos, kiitos samoin.



s. 105 Mikä kiinnostaa ja mitä kiinnostavaa kerron esittäytyessäni?

Tehtävä 1 Mitä haluaisit kuulla muista tähän opiskeluryhmään kuuluvista? Listaa tähän sopivat asiat. Listaa nekin seikat, joita ei ole kotikasvatuksesi tai kulttuurisi mukaan sopivaa udella muilta.

Tee naapurisi kanssa yhteenveto listoistanne. Raportoikaa suullisesti tai kalvon avulla. Kertokaa lisäksi, kumman seuraavista harjoituksista haluaisitte tehtävän (2 a vai 2 b).

- *Tarkoitus ei ole yksilöidä ketään, vaan kertoa, mitä yleensä olisi mukava tietää ryhmän muista jäsenistä. Jos jonkin asian kysyminen arveluttaa, sen voi merkitä vaikka kysymysmerkillä.*
- *Lisäksi voidaan myös kertoa, minkä takia jokin seikka kiinnostaisi, ei siis pelkästä uteliaisuudesta.*

Tehtävä 2 a Esittele itsesi.

Suunnittele tälle kohderyhmälle noin minuutin kestävä esittely itsestäsi. Esittele sitten itsesi seuraavalla tavalla:

- Nouse seisomaan, pidä aivan lyhyt tauko ja katso yleisöäsi.
- Kerro nimesi niin selkeästi, että jokainen sen kuulee.

Jos kerrot omasta nimestäsi tarinan, se muistetaan heti hyvin.

Kerro, mistä tulet ja mainitse muutama positiivinen seikka kotikunnastasi, kaupunginosastasi tai vaikka edellisestä oppilaitoksestasi. Jos juttua riittää, voit kertoa myös kirjoitus-, esiintymis- ym. harrastuksistasi. (Esityksen rungoiksi sopivat tehtävän 1 tulokset.)



Tehtävä 2 b Esittele vierustoverisi ryhmälle.

Laadi kirjallinen, luettelomainen esittely itsestäsi ja vaihda se vierustoverisi tekemään vastaan esittelyyn.

Kun olet lukenut saamasi esittelyn, esitä sen perusteella mahdollisesti muutama täydentävä kysymys ja laadi sitten vierustoveristasi suullinen esittely ryhmälle. Sovella rakennemallia. Käytä paperia, jos tunnet sitä tarvitsevasi.

Vinkki: Edellisestä tehtävästä (nro 1) saa jo oivan rungon, josta voi sitten valita itselle sopivat asiat kerrottavaksi.

s. 107 Havainnollinen esitys hyvistä tavoista

Tehtävä Havainnollinen esitelmä, kesto 10 minuuttia, yksin tai parityönä, muutama aihe-esimerkki:

- 1 Arkipäivän kohteliaisuudet
- 2 Käyttäytyminen hotellissa ja ravintolassa
- 3 Perhejuhlat
- 4 Kutsujen järjestäminen
- 5 Mies ja nainen kutsuilla
- 6 Pukeutuminen erilaisiin tilaisuuksiin
- 7 Kirjeet ja kutsukortit
- 8 Juhlajuomat ja ruokalistan suunnittelu
- 9 Pöydän kattaminen
- 10 Lahjat ja puheenaiheet

- *Materiaalia saa netistä ja käytöstavoista kertovista kirjoista eli hyvän käytöksen oppaista.*
- *Tämän voi yhdistää aiempaan PowerPoint-tehtävään.*



s. 108 Paneelikeskustelu

Tehtävä Valitaan ryhmätyönä (5–7 jäsentä) ajankohtainen aihe ja toteutetaan siitä paneelikeskustelu, johon osallistuvat juontaja ja eri puolueiden tai intressiryhmien edustajat.

- 1 Valitaan aihe ja keskustellaan siitä.
- 2 Sovitaan, kuka edustaa mitäkin ryhmää ja kuka juontaa.
- 3 Suunnitellaan yhdessä juontajalle hyvät kysymykset ja kukin hahmottelee itselleen vaikuttavia vastauspuheenvuoroja.
- 4 Juontaja esittelee osallistujat, jotka saavat kukin käyttää lyhyen valmistellun alustuspuheenvuoron.
- 5 Juontaja esittää kysymyksiä ja tilanteen vaatimia lisäkysymyksiä sekä antaa yleisöllekin mahdollisuuden osallistua. Lopulta hän päättää tilaisuuden.

- Tätä tehtävää voi havainnollistaa ja valmistella näyttämällä vaikka jonkun edellisten oppilaiden tekemän esityksen tai tv:n paneelikeskustelun.



s. 115 Myyntiargumenttien valintaa ja palvelupuolen kaupan ehtoja

Tehtävä 1 Pohtikaa parityönä seuraavia kysymyksiä:

- Mitä kaikkea (houkuttelevaa) voisi sisältyä tuotteeseen “aurinkoloma” tai “kielikurssi”?
- Mitä ovat palvelujen tuotetiedot (esimerkiksi siivous-, somistus-, kirjanpito-, ruokala- tai korjaamopalvelu)?

Esittäkää sitten ratkaisunne suullisesti tai kalvon avulla.

- *Aurinkoloma: aurinkoa, shoppailua, rusketusta, uimista, eksoottisia ruokia ja juomia, palvelusta nauttimista, uusia ihmisiä, rauhaa, irti arjesta, rentoutumista.*
- *Siivouspalvelu: täsmällisyys, tasalaatuisuus, luotettavuus, nimetyt puhdistusaineet, tehokkaat pesurit ja imurit.*

Tehtävä 2 Pohtikaa parityönä seuraavaa kysymystä:

- Miten siivous-, somistus-, kirjanpito-, ruokala- tai korjaamopalveluista ilmoitetaan kaupan ehdot?
- *Siivouspalvelu: toimitusaika = kerran viikossa, viisi tuntia viikossa, sitä ja tätä joka viikko*
 - *Toimitusehto: Ei muita maksuja, liikkumiskulut*
 - *Maksuehto: kuten tavarantoimituksessakin tai kiinteä kuukausimaksu*



s.119 Tarjouspyyntö ja sen arviointi

Tehtäväsarja 1

Parityö: Olette saaneet mahtavan liikeidean ja perustaneet yrityksen. Toiminnan aloittamista varten tarvitaan tiettyjä tuotteita, esimerkiksi tietokoneita, polkupyöriä, rullaluistimia, kahviotarvikkeita tai makkaraa ja sinappia.

Tutkikaa keltaisilta sivuilta tai netistä, mitä tietoa sieltä löytyy tarvitsemistanne tuotteista ja niiden myyjistä/valmistajista.

- Laatikaa tarjouspyyntö ja toimittakaa se jollekin toiselle parille tulosteena tai s-postitse. (Saatte myös itse yhden tarjouspyynnön.)
- Arvioikaa saamaanne tarjouspyyntöä: asemointi, kieliasu ja sisältö.
- Antakaa palaute lähettäjälle.

- *Palautteen voi kirjoittaa käsin tarjouspyyntöön tai sitten Wordin kommentointityökalun avulla (Insert/Comment).*

Tehtäväsarja 2

Parityö: Yrityksenne tarvitsee palveluja, esimerkiksi siivousta, kiireapulaisia, huoltotyötä...

Tutkikaa palvelutarjontaa netistä ja keltaisilta sivuilta. Laatikaa sitten tarjouspyyntö jollekin toiselle parille ja edetkää muutenkin edellisen tehtävän tapaan.

- *Voidaan laatia lehti-ilmoituskin.*



s. 124 Vastaus tarjouspyyntöön ja sen (= tarjouksen) arviointi

Tehtäväsarja 1

Parityö: Laatikaa saamaanne (ja arvioimaanne) tarjouspyyntöön vastaus.

Käyttäkää vastauksessa jonkun alan yrityksen sivuilta löytyviä tietoja tai keksikää tarvittavat tiedot itse. Tavoitteena on laatia kaikin puolin oikeanlainen tarjous.

Antakaa kirje tulostettuna tai lähetäkää se sähköpostitse vastaanottajalle. Saatte itsekkin tarjouksen, jota taas ensin pitää arvioida: asemointi, kieliasu, sisältö...

Arvioinneista laaditaan raportti opettajalle ja kirjoittajille.

Tehtäväsarja 2

Laatikaa vastaus tarjouspyyntöön, jossa pyydetään tarjoamaan palvelua.

Noudattakaa muuten edellistä ohjetta.



s. 128 Vastaus tarjoukseen (tässä: tilaus ja vastatarjous),

kaupan kertaussarja

Tehtävasarja 1/2

Laatikaa vastaukset saamiinne tarjouksiin. Vastatkaa kumpaan tahansa myöntävästi ja toiselle saatte laatia vastatarjouksen.

Tehtävä 3 Laatikaa vahvistus seuraavan tilanteen perusteella:

Yrityksesi on maatila, jolta on tilattu vihanneksia seuraavasti: 100 kg perunoita, kahta lajiketta, noin puolet kumpaakin (Pito ja Bintje) 5 ja 10 kg:n säkkeihin pakattuna ja pestynä. 50 kg porkkanoita (makeita ja hyvälaatuisia) 500 gramman ja 250 gramman muovipusseissa; 50 kg keräkaaleja muoviin käärittyinä annospaloina, jotka ovat noin 200-...1000-grammaisia kukin.

Vihannekset on sovittu toimitettavaksi kauppatorille lauantaiaamulla kello 6.30 toripaikalle 216. Maksetaan käteisellä, kun tavara on vastaanotettu.



Kertaustehtävä

Parityönä kirjallinen kaupankäyntitapahtuma

- 1 Valitkaa kiinnostavia tuotteita tai palveluja, joista molemmat tietävät jotakin. Sopikaa, kumpi edustaa tuotteita, kumpi palveluja. *(Täsmennys: yksi tuote, esimerkiksi tietokone, ja yksi palvelu, esimerkiksi kaupunkiloma on riittävä määrä.)*
Jatkuu yksilötyönä, eli kirjoittakaa toisillenne!
 - 2 Laadi vakioasemoitu ja ohjeiden mukainen tarjouspyyntö ja lähetä se sähköpostin liitteenä tai anna tulosteena parillesi.
 - 3 Vastaa saamaasi tarjouspyyntöön myöntävästi (tuote- ym. tietoja saa usein riittävästi netistä).
 - 4 Vastaa tarjoukseen myöntävästi.
 - 5 Arvioi saamiasi kirjeitä pikkutarkasti: merkitse kaikki olettamasikin puutteet selkeästi (asemointi, sisältö, kieliasu) ja keskustele niistä sitten parisi kanssa.
- *Asemointia tulisi verrata pilkuntarkasti vakioasemointiin (www.docutech.fi/mini/Vakioasemointimalli (s. 32 ja 33 on vanha asemointimalli, joka on vähän muuttunut. Tee siihen muutokset.) ja näkyvyyseikkoja tarkastella s. 34 - 38 sisältöön peilaamalla. Kieliasun virheitä voi löytää s. 210 - 212 tietojen avulla. Jos ei ole jostakin ihan varma, ei epätietoisuuteen kannata jäädä, vaan vaikka kysyä asiaa tai vinkkiä ratkaisun löytämiseen opettajalta.*



s. 132 ja 133 Käsikirjoitus myyntikeskusteluun ja neuvova esitys

Tehtävä 1 Parityö:

- 1 Valitkaa tuote tai palvelu, joka kiinnostaa molempia. Toinen ryhtyy ostajaksi ja toinen myyjäksi.
- 2 Laatikaa yhdessä käsikirjoitus ja vuorosanat myyntikeskusteluun, joka etenee spin-menetelmän mukaisesti. Sisällyttäkää jokin ratkaistava ostoestekin keskusteluun, samoin käsikirjoituksesta voi esitystilanteessa hieman poiketa.
- 3 Esittäkää keskustelu tai videoikaa se esittämistä ja arviointia varten.

- *Helpointa ja hyödyllisintä on valita itselle tuttu tilanne ja muokata siitä kelvollinen esitys.*

Tehtävä 2 Listaa lyhyet neuvot johonkin seuraavanlaiseen tilanteeseen: "Kun ostat käytetyn auton, Kun valitset suksia, Kun suunnittelet dieettiä, Kun teet kurssivalintoja" jne.

| | |
|---------|---|
| Kohde | oma ryhmä (Analysoi aiheesi kannalta.) |
| Tavoite | 1) antaa jokaiselle jotakin, enemmistölle eniten 2) tiedottaa eri vaihtoehdoista |
| Aika | n. 5 min havainnollistamisineen sovittuna aikana |
| Paikka | sovittu luokka |

- *Murtomaasukset: perinteinen vai luistelu vai vähän molempia, hiihtäjän paino, hiihtomäärä vuodessa, konkari vai aloittelija, paljonko paketti saisi maksaa (+ onko olemassa vanhoja sauvoja tai monoja ja onko niistä mihinkään)*



s. 136 Reklamaatio ja vastaus

Lisätehtävä Reklamaatio ja vastaus (parityö)

- a) Valitkaa tilanteeksi oikea tai kuviteltu huomautustilanne. Aiheena voi olla tyytymättömyys tuotteeseen tai palveluun.
 - 1 Kirjoita parillesi selkeä ja ohjeen mukainen reklamaatio, johon hän vastaa ohjeen mukaisesti.
 - 2 Samoin sinä vastaat häneltä samaasi huomautukseen.

- b) Arviointitehtävä
 - 1 Vaihtakaa toisen parin kanssa kirjeenvaihtonne.
 - 2 Arvioika vastauksen tyylin ja sävyn sopivuutta sekä sisällön riittävyyttä.

Palautteet suullisesti tai kirjeisiin merkittynä.



s. 140 Neuvottelua salivuoroista ja kolhoosin huoneista

Tehtävä 1 Urheilusalissa on muutama harjoitusvuoro vielä varaamatta. Niitä on onneksi yhtä paljon kuin kiinnostuneitakin, joten kaikki saavat ainakin yhden vuoron. Ryhmät voivat hakea yhdestä kolmeen vuoroa.

- 1 Valitkaa 4–5 hengen ryhmissä sopiva toiminta (salibandy, tanssi, jooga jne.) ja vapaat vuorot. Keksikää sitten hyvät perustelut sille, miksi juuri teidän pitäisi saada ne vuorot. Aina ei kuitenkaan saa mitä haluaa, joten pankaa muutkin vuorot kiinnostavuusjärjestykseen. Kukin tekee samat muistiinpanot. (n. 10 min)
- 2 Yksi ryhmästä jää ja muut hakeutuvat toisiin ryhmiin siten, että mihinkään ei tule kahta henkilöä samasta alkuryhmästä.
- 3 Muodostunut ryhmä alkaa jakaa vuoroja neuvotellen. (n. 20 min)
- 4 Alkuryhmät kokoontuvat keskustelemaan ja vertailemaan neuvotteluissa saavuttamia tuloksia. Lisäksi pohditaan, mistä seikoista neuvottelutulosten erot voivat johtua.

Tarjolla olevat vuorot (tämä kevät tai syksy):

| | | |
|---|-------------|-------------|
| 1 | maanantai | 19.00–21.30 |
| 2 | maanantai | 21.30–23.00 |
| 3 | keskiviikko | 17.30–19.00 |
| 4 | perjantai | 19.00–21.30 |
| 5 | perjantai | 21.30–23.00 |
| 6 | lauantai | 09.00–10.30 |



Tehtävä 2 Opinnot alkavat – asuntokolhoosi perustetaan -neuvottelu

Olette muuttamassa yhdessä 1. kerroksen vuokra-asuntoon. Asuminen maksaa ja teettää töitäkin. Mielestänne ongelmia ei synny, jos asioista sovitaan etukäteen yksiselitteisesti. Teitä on 3–6 henkeä.

- 1 Suunnitelkaa kukin itsenäisesti tilannetta noin 10 minuuttia.
- 2 Neuvotelkaa yhteisasumisen ehdoista ryhmissä. (n. 10 min)
- 3 Kirjatkaa neuvottelun tulos sopimukseksi.
- 4 Miten yhteisesti laatimanne sopimus eroaa suunnittelemistasi?

Minkälaisiin sopimuksiin muut ryhmät pääsivät?

Vinkki: Sopikaa, miten menettelette esimerkiksi vuokran, roskien lajittelun, roskapussien sekä siivousten ja tiskien kanssa. Jokaisella on oma huone, mutta sauna- ja wc-tilat sekä oleskelutila ja keittiö ovat yhteiskäytössä. Astianpesukone on.

- Muita asioita: tv-luvat, ruokaostokset, hiljaisuus, yövieraat, rangaistukset laiminlyönneistä. pesuaineet, wc- ja talouspaperit...



s. 141 ja 142 Asemointi ja sisältö sekä urheiluseuran viestintätilanteet (kertausta)

- | | |
|--------------------|--|
| 1 Tarjouspyyntö | Urheiluseura (Lajin saa vapaasti valita.) pyytää urheiluasuja tekevältä yritykseltä tarjousta verkkareista, tuulipuvuista ja pipoista sekä kankaisista seuran merkki ja logoteksti (taiteilijan suunnittelema) -yhdistelmästä. Näitä merkkejä hankittaisiin sekä irtonaisina että tilattaviin asusteisiin ommeltuina. |
| 2 Tarjous | Tarjoo urheiluseuralle erikokoisia ja -laatuisia tuotteita. Hinta määräytyy tilausmäärän mukaan. |
| 3 Kieltävä vastaus | Vastaa kieltävästi asusteasiaan (teht. 1). Yrityksesi myy muille yrityksille, yhteisöille ja tukkukaupoille monenlaista mainos- ja fanimateriaalia, kuten kyniä, sukkia, pelikortteja, viirejä ja kalvosinnappeja sekä rintamerkkejä. |
| 4 Tilaus | Merkki-Verrari Ky:n edustaja poikkeaa sattumalta juttusille. Hänellä on esitellä kiinnostavia tuotteita. Saat yhden tuulipuvun, "kun jaksoit kuunnella". Pari viikkoa edustajan käynnin jälkeen olet saanut johtoryhmän tilaamaan Merkki-Verrari Ky:ltä verkkareita, logotekstillä varustettuja liikemerkkejä ja kommandopipoja. |
| 5 Kieltävä vastaus | Laadi muille tarjoajille kieltävä vastaus, jonka faksaat vastaanottajille. |
| 6 Myyvä tiedote | Laadi seuran jäsenille harjoituksissa jaettava tai kullekin postitettava tiedote: nyt seuran verkkareita ja pipoja on saatavana seuran toimistolta. |



- 7 Reklamaatio Ensimmäinen asuerä tuli ajallaan, mutta verkkarien värit eivät kestä pesussa: molemmista pääväreistä lähtee väriä, joka sekoittuu ruskeaksi. Lähetä reklamaation mukana näyte Merkki-Verrari Ky:lle.
- 8 Vastaus reklamaatioon Kankaan värjäys on tehty väärin: väri kestää vain haalean pesun, mutta ei verkkarien pesuohjeen mukaista. Väriä vaihdetaan seuran toimistossa.
- 9 Oma-aloitteinen tarjous Tarjoa urheiluseuran vuosijulkaisusta ilmoitustilaa paikkakuntalaisille tai muille yrityksille. Pohdi tarkasti, mitkä seikat vaikuttavat ilmoittamisratkaisun tekemiseen ja mitä julkaisusta pitää tietää ennen päätöksentekoa. (Muista tosi tilanteessa, ettei pelkkä kirje riitä – pitää soittaa ja ehkä mennä käymäänkin.)
- 10 Myyntikirje Myy seuran fanituotteita (tarroja, pipoja, viirejä, fanipaitoja yms.) alan lehden ohessa lähetettävällä myyntikirjeellä.
- 11 Tiedote Tiedota seuran jäsenille verkkareista, joiden pitäisi nyt pitää värinsä pesussa. Väriä päästäneet voi käydä seuran toimistolla vaihtamassa mielellään kuukauden aikana, sillä toimisto on aika täynnä verkkareista ym. sesonkitarvikkeista.



s. 151 Taustaa kokousosaamiselle - esityksiä

Tehtävä Muodostakaa kuuden hengen ryhmiä. Kukin saa yhden tehtävän tutkiakseen. Seuraavalla kerralla kukin raportoi suullisesti ja antaa muistion tutkimastaan aiheesta muille ryhmän jäsenille.

Aiheet

- a Tutki jonkin yhdistyksen, yhtiön tai järjestön sääntöjä. Mitä ohjeita annetaan kokouksen koollekutsumisesta?
- b Jos kuulut yhteisöön, jolla on kokoustilanteisiin menettelytapaohjeet, tutki, mitä ohjeita niistä saa.
- c Mitä säännöt ja mahdolliset menettelytapaohjeet sanovat vuosi- tai kevät- ja syysyhtiökokousten työjärjestyksestä ja päätettävistä asioista?
- d Tutki, mitä yhdistys-, osakeyhtiö- tai kunnallislaissa sanotaan kokouksista ja kokousmenettelystä. Tee oleellisista asioista muistio.
- e Tutki seurojen ja yhdistysten sääntöjä ja osakeyhtiöiden yhtiöjärjestyksiä sekä kunnan ohje- ja johtosääntöjä. Kirjoita lyhyt muistio kokousmenettelyä koskevista asioista.
- f Tutki tekstinkäsittelyoppaita ja asiakirjamallistoja. Saat niistä tarvitessasi perusteelliset ohjeet kutsun, esityslistan ja pöytäkirjan laadintaan.



s. 163 Puheenjohtajan muistiinpanot ja äänestystilanteissa toimiminen

Tehtävä 1 Laadi puheenjohtajan muistio seuraavan keskustelun perusteella.

- PJ Seuraavana päätösasiana on tietokoneen hankkiminen yhdistykselle. Annan puheenvuoron toimikunnan edustajalle. Aki Laakso, ole hyvä.
- L Tota noin. Me on tsekattu monesta mestasta näitä juttuja ja päädytty siihen, että Veikon Koneella on tiukin tarjous Compaqin uusimmasta kannettavasta. Tos on kalvolla vähän vertailua. Me siis ehdotetaan, että ostetaan tämä Compaqin malli.
- PJ Kiitos. Avaan keskustelun. Aho, ole hyvä.
- A Herra puheenjohtaja. Mielestäni Macintoshin uusi eMac-malli on meille paras, koska ne on tunnetusti helppokäyttöisiä vehkeitä. Ehdotan, että menet heti huomenna maccikauppaan. (Aho)
- PJ Kiitos. Björk on pyytänyt puheenvuoron. Ole hyvä.
- B Ehdotan, että hankitaan suomalainen Pomi.(Björk)
- PJ *Clark, ole hyvä!*
- C *Ehdotan, että hankitaan IBM. (Clark)*
- PJ Kiitos. Ja Davidsson. Ole hyvä.
- D Täällä kirjoitellaan pari kutsua ja saman verran pöytäkirjoja vuodessa. Kyllä me vielä vanhalla penalla pärjätään. (Davidsson))
- PJ Kiitos. Ja sitten Elo, Falck ja Goldman.
- E Kannatan Clarcken ehdotusta.
- F Samoin kannatan Clarcken ehdotusta.
- G Perun puheenvuoroni.
- PJ Kiitos. Sitten puheenvuoroa ovat pyytäneet Isola, Jaakkola ja Ketola.
- I Ehdotan, että odottelemme vielä laitteiden halpenemista.
- J Kannatan edellistä.
- K Toimikunnan ehdotus on keho eikä Davidsson tiedä laitteista mitään. Kaikki täälläkin päätänsä aukovat...



PJ Koska puheenvuoroja ei ole enää pyydetty, päätän keskustelun.

- *Kysessä on yhdistyksen kokous, joten jokaisella on yksi ääni ja äänestykseen pääsevät vain kannatetut ehdotukset. Kannatuksen määrä mitataan vasta äänestyksessä, vaikka moni ”vaikuttaja” kertoo ns. taustapuheenvuorossaan kannattavansa jo kannatuksen saanutta ehdotusta. Toimikunnan tai työryhmän ehdotusta ei tarvitse kannattaa, koska se on usemman jäsenen luomus ja tavallaan siten sisältää jo kannatuksen.*
- *Kaikki kannattamattomat ehdotukset ja muut puheenvuorot voi siis vetää yli. Kannatettu mielipidekään ei ole mitään.*
- *Puheenjohtaja kertoo keskustelun kulun eli kertoo, mitkä ehdotukset pääsevät äänestykseen ja sitten myös mitkä eivät ja mistä syystä (= ei ole kannatettu). Jos joku kertoo vielä tässä vaiheessa, että mielestään kannatti, niin ehdotus otetaan mukaan. Lopuksi puheenjohtaja hyväksyy tulkintansa kokouksella ” Olenko ymmärtänyt käydyn keskustelun oikein?//Kop. Jatketaan sitten äänestyksellä. Ehdotan seuraavaa äänestysjärjestystä:... Hyväksyttäneen?//Kop/ Hyväksytty.*



Tehtävä 2 Äänestystilanneharjoituksia. Puheenjohtaja arvotaan. Muita käsiteltäviä asioita ei ole.

Tilanne 1 Olet puheenjohtajana todennut, että laitehankinnasta päätettäessä on tehty seuraavat kannatetut ehdotukset:

- | | | |
|---|---------------------|---|
| 1 | Toimikunnan ehdotus | Tehdään niin, että – – |
| 2 | Ahon ehdotus | Laajempi ja kalliimpi kuin edellinen |
| 3 | Björkin ehdotus | Ei päätetä vielä. |
| 4 | Clarken ehdotus | Annetaan asian olla entisellään. |
| 5 | Davidsonin ehdotus | Myönteinen ehdotus, joka asettuu toimikunnan ja Ahon ehdotusten väliin. |

- a Nimeä ehdotukset äänestysjärjestyksestä varten.
- b Laadi yksityiskohtainen äänestysjärjestys.
- c Varaudu esittämään äänestysjärjestysehdotuksesi ryhmälle.

Tilanne 2 Vuosikokouksessa päätetään seuran liittymismaksun suuruudesta seuraavaksi vuodeksi. Olet kirjannut seuraavat ehdotukset, joita kaikkia on kannatettukin:

- 1 Hallituksen ehdotus: 40 e
- 2 Aran ehdotus: 30 e
- 3 Maijanen ehdottaa maksun pitämistä entisellään (= 20 e).
- 4 Junnon ehdotus on, että luovutaan koko maksusta.
- 5 Halmela ehdottaa, että perustetaan toimikunta tutkimaan korotustarvetta.
- 6 Clarken ehdotus: 50 e
- 7 Vähäsen ehdotus: 10 e
- 8 Hagforsin ehdotus: Maksetaan 10 e niille, jotka liittyvät!

- a Tarkista keskustelun kulku (siis oheiset muistiinpanot) ja nimeä ehdotuksiksi kelpaavat. Hyväksytä tulkintasi.
 - b Esitä äänestystapaa ja yksityiskohtaista äänestysjärjестystä.
 - c Pane ehdotukset yksityiskohtaiseen äänestysjärjестykseen.
 - d Toteuttakaa äänestys ryhmässänne. Varaudu johtamaan puhetta, toteamaan äänestystulos ja kokouksen päätös.
- *Muita ehdotuksia verrataan pääehdotukseen, eli hallituksen 40 e:oon. 8. ehdotus on mahdoton ja jätetään käsittelemättä, sehän ei ole jäsenmaksukaan.*



Tilanne 3

Toteutetaan *äänestys* siten, että kullakin on osakkeita eli ääniä sattumalta syntymäpäivänsä päivämäärän verran. On kolme ehdotusta:

- talonmiehen palkkaaminen (Ville Oksanen, asunnosta A1)
- osakkaat hoitavat tehtävät vuoroviikoin
- vuokrattava talonmies (Talkkari Oy).

Aakkosten ensimmäinen on puheenjohtaja ja viimeinen laskee äänet.

- *Äänimääräesimerkki: s. 10.03.1985 = ääniä 1003 eli ilman vuotta. Sihteeri/ääntenlaskija tarvitsee laskimen (kännykässä, tietokoneessakin on).*



s. 171 Päätösesityksen laatiminen ja kokousharjoitussarjat, pöytäkirja

Tehtävä 1 Laadi perusteltu päätösesitys taloyhtiön kokoukselle esimerkiksi jostakin seuraavasta aiheesta. Esittele esityksesi suullisesti tai kalvon avulla.

- Koirien ja kissojen ulkoiluttaminen lasten leikkipaikoilla pitää kieltää
 - Talonmiespalveluja saatava myös viikonloppuisin
 - Rappukäytävät olisi maalattava
- *Ensin tilanteen kehittymisestä ”Kevään ja kesän ajan on valitettu siitä, että...Tilanteeseen on tutustuttu ja todettu...” ja sitten loppuun ”joten ehdotan, että tilataan välittömästi kieltotaulut ja tiedotetaan asukkaille koirien ja kissojen ulkoiluttamiskiellosta, joka koskee taloyhtiön leikkipaikkoja ja niiden lähiympäristöä.”*

Tehtävä 2 Kokousharjoitussarja

Valmistautuminen

- 1 Muodostetaan 5–7 hengen ryhmiä.
 - 2 Ryhmä päättää, minkä päätösasioiden vuoksi kokous kutsutaan koolle ja mikä on taustaryhmä (esimerkiksi opiskelija- tai vuokralaisyhdistys, toimikunta X). Aiheiden on hyvä olla kaikille tuttuja, siis opiskeluun, vapaa-aikaan yms. liittyviä. Laaditaan esityslista ja kokouskutsu.
- Kukin suunnittelee yhden omalle ryhmälle sopivan päätösesityksen ikään kuin toimeksi saaneena.
Päätösehdotus = aihe + päätösesitys (= mitä, miksi, milloin, miten jne.) ja sille perustelut. (Jos aikaa on vähän, niin faktat voivat olla myös tuulesta temmattuja – joskin oikeanoloisia.)
 - Kukin valmistelee ainakin yhden puheenvuoron, toisoin sanoen opettelee esim. repliikin tehtävän ja pyytämistävän sekä sitten sopivassa tilanteessa replikoi.



Ensimmäinen kokous (ryhmä yksi)

Ensimmäinen kokous voidaan suunnitella kohta kohdalta valmiiksi ryhmätyönä. Tällöin varsinainen kokous on käsikirjoituksen mukaan toteutettava näytelmä, joka voidaan videoida opiksi itselle ja muille.

Kokoonnutaan luokkaan (järjestetään pöydät tarvittaessa sopivasti) tai ryhmätyötilaan pitämään kokousta, jonka avaa puheenjohtaja. Hän valituttaa sitten muut toimihenkilöt...

Kokousasioiden käsittelyn lomassa voidaan myös ottaa esiin kokousteknisiä asioita pyytämällä työjärjestyspuheenvuoro.

Puheenjohtajan tulee pitää etenemismuuttia sellaisena, että sihteeri ehtii kirjoittaa pöytäkirjaa.

- *Opettaja voi toimia ensimmäisen kokouksen rauhallisena puheenjohtajana ja selittää aina, mitä tehdään ja miksi. Hän myös jakaa selkeästi puheenvuorot, kokoaa keskustelun ja kertoo päätökset selkeästi sihteerille. Seuraavissa kokouksissa opettaja voi vähentää tehtäviään ja ehkä ryhtyä "kokoustekniseksi neuvonantajaksi".*

Toinen kokous (ja seuraavat – ryhmät 2, 3, 4 jne.)

Valmiin käsikirjoituksen osuutta vähennetään ja omia puheenvuoroja monipuolistetaan sekä aiheutetaan pieniä äänestystilanteitakin.

Edellisen kokouksen puheenjohtaja avaa kokouksen, mutta nyt valitaankin seuraavasta ryhmästä kokoukselle puheenjohtaja.

Asialista on muuten edellisen kokouksen kaltainen, mutta joitakin päätösasioita on voinut jäädä edellisestä kokouksesta pöydälle eli käsiteltäväksi tässä kokouksessa.

Tehtävä 3 Katsotaan videoitu kokous ja laaditaan sen perusteella pöytäkirja. Jokainen toimii kokouksen sihteerinä eli laatii kokouksen kulun mukaisen **päätöspöytäkirjan**. Tuloksia kannattaa vertailla keskenään eli tarkastaa naapurin laatima pöytäkirja.



s. 173 Työpaikkailmoitusten analysointia

Tehtävä Analysoi viereisen sivun ilmoitukset.

- Ketä ensisijaisesti haetaan?
- Mikä tai mitkä ovat piilosanomat?
- Mitä muuten pidät ilmoituksista?
 - *Ensimmäinen on lama-ajan ilmoitus, joka sai paljon palstatilaa, kun siitä kirjoitettiin juttuja lehtiin. Tavoitteena oli saada sopiva määrä hakijoita, jotka osaavat käyttää MacIntosh-tietokonetta, ja samalla mahdollisimman vähän turhia hakemuksia. Tässä onnistuttiin.*
 - *Jos joku haluaa tarkistaa, mitä haetaan, niin ekat kirjaimet ovat A ja D, sitten alkaa Olemme 9 suunnittelijan porukka, aika kovatasoinen. Työskentelemme tosissamme näissä bisneksissä.*
 - *Toinen taas on kuumimmalta hype-ajalta.*

Lisätehtävä

Samat kysymykset, mutta ilmoitukset viime sunnuntain lehdestä tai netistä. Ilmoitukset (ja vanhat lehdet) voivat löytyä myös lehtien nettisivuilta.

- *Nykyisin haastattelun lisäksi voidaan tiettyihin tehtäviin haettaessa teettää hakijoilla myös neuvottelu- ja ideointitehtäviä.*
- *Hakemuksen asemesta täytetään usein lomake, jonka perusteella esivalinta suoritetaan. Tämä on tehtävä virheettömästi ja yrittävä vaikuttaa niissä kohden, kun se on mahdollista: vapaa osuus ja kuva.*

Lisätehtävä sopivaan ajankohtaan:

Hae oikeaa työharjoittelu- tai kesätyöpaikkaa, tai miksei oikeaa työpaikkaakin.

Palautusaikaa on hyvä antaa parikin kuukautta, sillä ei haettavaa ole joka päivä tarjolla - omaaloitteisestikin voi toki hakea.



s. 180 Ansioluettelo ja elämäkerta + hakemus kahteen paikkaan

Tehtävä 1 a

Kirjoita oma vakioasemoitu ansioluettelosi tulevia tilanteita varten.

Tehtävä 1 b

Laadi vapaasti asemoitu ja persoonallinen elämäkertasi tiettyä Internetistä löytynyttä työpaikkaa varten.

Palauta ansioluettelosi ja elämäkertasi ohjaajalle. Liitä elämäkerran ohkeen myös ilmoitus työpaikasta.

Lisätehtävä 1

Hae netistä tai lehdestä työpaikkailmoitus, joka on alaltasi ja kiinnostavakin. Laadi siihen vakioasemoitu hakemus.

Lisätehtävä 2

Hae netistä tai lehdestä työpaikkailmoitus, joka on alaltasi ja kiinnostavakin. Laadi siihen vapaasti asemoitu hakemus.



s. 182 - 184 Työnhakuprosessi ja paperivalinta

Tehtävä 1 Työnhakuprojekti, ryhmätö (5–6 hengen tiimi)

- Saatte ohjaajalta yhden seuraavista yrityksistä tai jonkin paremman/sopivamman: paikallinen yksilöity pikaruokala, urheiluliike, jäätelö- tai kahvibaari, kirpputori, lemmikkieläinkauppa, videovuokraamo, vaatekauppa

1 Laatikaa A4-kokoinen ilmoitus seuraavaksi tunniksi luokan seinälle.

- Tarvitsette myyjän, tarjoilijan, myyjä-varastohenkilön, somistajan, vahtimestarin tms.

2 Yksilösuoritus

- Hae työpaikkaa, jonka jokin muu ryhmä on kehittänyt. Käytä suurin piirtein omia tietojasi, mutta keksittyä nimeä. Jos päätät oheistaa kuvan itsestäsi, piirrä se tai hae netistä kuva, joka ilmentää persoonallisuuttasi.
- Palauta hakemuksesi ohjaajalle, joka välittää ne kahvituon jälkeen työnantajatiimeille.

3 Ryhmätö jatkuu (entiset ryhmät)

- Valitkaa hakemusten perusteella haastatteluun kaksi hakijaa.
- Suunnitelkaa haastattelukysymykset ensi kerraksi.

4 Haastattelu

- Ne ryhmäläiset, joita ei valittu haastateltaviksi, toteuttavat haastattelun, joka voidaan myös videoida ja arvioida.



Tehtävä 2 Valitaan kaksi hakijaa paperien perusteella haastatteluun.

Yksilöllinen valmistautuminen

- Tutki seuraavat hakemukset ja valitse omat suosikkisi. Perustele ehdotuksesi hyvin.

Ryhmätyö

- Muodostetaan 4–6 hengen johtoryhmiä, jotka päättävät, keitä kutsutaan haastatteluun. Arpokaa ryhmän vetäjä ja ryhtykää töihin.

Haettava työ: oppilaitospaikkakuntasi leirintäalueen myymälänhoitajan tehtävät kesäksi.

Samalla voi hakea myös Kustavin ja Saimaan leirintäalueille myymälänhoitajaksi, vastaanottoapulaiseksi ja huoltohenkilöksi.

Hakijat seuraavilla sivuilla.



Hei!

Olen mielestäni juuri sopiva henkilö myymälänhoitajaksi.

Olen 23-vuotias naimaton tyttö Sampolasta. Asun yksin perimässäni omakotitalossa. Harrastuksiini kuuluu koirien kasvatus ja lukeminen. Pidän myös lenkkeilystä.

Valmistuin toissa keväänä kauppaoppilaitoksen sihteerilinjalta. Keskiarvoni oli 4,3. Konekirjoituksen lyöntimäärä oli 2300/10 min. Tarkoitukseni on hakea Tampereen yliopistoon, ellen kohta saa vakituista työpaikkaa.

Olen käynyt Fashion Factoryn ammattimalli- ja tyylikurssit.

Vaikka en ole ollut vakituksessa työssä, on työkokemukseni ikääni verrattuna melko laaja. Olen toiminut kesinä 01 ja 02 lastenkaitisijana sisareni perheessä Ruotsissa, kesinä 03 ja 04 Remontti-Arskalla puhelinvaihteenhoitajana ja toimistotyössä. Kouluaikana olen hoitanut oppilaskunnan kioskia. Olen myös toista vuotta Suomen Kennel -liiton Sampolan osaston varapuheenjohtajana.

Odotan yhteydenottoanne. Tulen mielelläni pistäytymään, jotta saatte oikean kuvan minusta.

Ystävällisin terveisin

Beatrice "Betty" Wirtanen



Tervehdys!

Olen etsimänne henkilö leirintäalueenne myymälänhoitotehtäviin. Olen 21-vuotias ja naimaton. Asun leirintäalueen vieressä.

Kävin peruskoulun jälkeen 10-lk:n. Sen jälkeen lukiota 1,5 vuotta. Valmistuin merkantiksi Sampolan kauppaoppilaitoksesta vuonna 2000.

Kesätöissä olen ollut golf-kentällä, ja siivoamassa Puts Oy:llä. Kokemusta on myös erilaisista toimitöistä, joita olen tehnyt tilapäisesti kouluaikana ja valmistumiseni jälkeen Puts Oy:llä. Kesän 00 olin Ruotsissa hotellissa ensin siivoamassa ja sitten vastaanottovirkailijana. En ole onnistunut saamaan vakitöitä vielä, joten kesähommatkin kelpaavat, muutkin Teillä tarjolla olevat.

Olen halukas keskustelemaan työhön liittyvistä asioista Teille sopivana ajankohtana.

Parhain terveisin

Saara Eränen



Ilmoituksenne HS 10.4.

Heissan!

Pyrin avoinna olevaan myymälänhoitajan toimeen.

Olen 22-vuotias, Lähikylän tyttö; naimaton. Matka (20 km) ei ole ongelma.

Olen käynyt peruskoulun Lähikylässä.

Peruskoulun jälkeen menin Espoon hotelli- ja ravintola-alan oppilaitokseen, josta valmistuin keväällä 2002 hotellivirkailijaksi.

Hallitsen ruotsin, englannin, saksan ja venäjän kiitettävästi.

Kesinä 00 ja 01 työskentelin Sampolan leirintäalueella kioskissa.

Valmistumisen jälkeen olin vuoden töissä saksalaisessa hotellissa vastaanottovirkailijana 3 kk.

Kesällä 98 ja 99 työskentelin myyjänä ja myymälänhoitajan kesälomittajana kirjakaupassa.

Työskentelin TAYS:ssa vastaanottoapulaisena ennen Saksaan lähtöäni.

Pyydän tulla valituksi avoimena olevaan paikkaan.

Pia Svenskberg

HOI!

Olen erittäin kiinnostunut myymälänhoitajan paikasta alkavaksi kesäkaudeksi.

Olen 40-vuotias kotirouva ja valmistun tänä keväänä merkonomiksi kauppaoppilaitoksen iltalinjalta. Aviomiehen lisäksi perheeseeni kuuluvat 16- ja 14-vuotiaat lapset.

Aiemmin olen toiminut useita vuosia myyjänä elintarvikeosastolla sekä myymäläkassana. Emäntäkoulun käytyäni olen toiminut kunnan ja kaupungin palveluksessa siistijänä sekä työnjohtajana ja -ohjaajana.

Vapaa-aikana lenkkeilen, teen käsitöitä ja toimin erilaisissa seurakunnan ja kunnan luottamustoimissa.

Tulen hyvin mielelläni kertomaan itsestäni lisää.

Kunnioitavasti

Anne Aalto-Kaunisto



Hyvät leirintäalueen päättäjät!

Huomasin ilmoituksenne lehdessä ja innostuin heti.

Olen 25-vuotias nuori mies ja valmistun tänä keväänä merkonomiksi. Aikaisempi koulutukseni on seuraava:

- peruskoulu ja parturi-kampaaja, lihamestari
- mestarimyyjä tuoretavara ja mestarimyyjä kodintekniikka
- kauppiasvalmennus

Olen suorittanut asevelvollisuuteni ja sotilasarvoni on kersantti.

Kokemukseni liikealan piirissä on pitkäaikainen (yht. n. 5 v.).

Olen työskennellyt pienestä kyläkaupasta aina jättimarkettiin asti, kuten CV:ni osoittaa.

Olen erittäin kiitollinen, jos voisitte ottaa yhteyttä nopeasti.

Leiriterveisin

Håkan Mäki



s. 189 Kysymyssarja tiedonhankintaan

Tehtävä 1 Valitse sinua kiinnostava tuote, palvelu tai harrastus.

- Suunnittele kysymyssarja, jonka avulla saat aiheesta olennaista tietoa vaikka puhelimitse.
- Testaa kysymykset naapurillasi ja/tai esitele ne kalvon avulla muille.

Tehtävä 2 Suunnittele kysymyssarja, jonka avulla saat selville vastaajien mielipiteet esimerkiksi jostakin tv-sarjasta, paikallisista menopaikoista, tietyistä festareista tai vaikka kouluruoasta.

Testaa kysymykset naapurillasi ja/tai esitele ne kalvon avulla muille.

s. 192 Sidostaminen ja tieteellisen tekstin laatiminen

Tehtävä 1 Laadi seuraavista virkeryppäistä sidosteiset kappaleet:

- 1 Kysely tulee Stora Enso Metsän henkilöstölle. Kyselyn laajuudesta ei vielä ole päätöstä. Kysely suunnataan eri tehtävissä työskenteleville henkilöille.
- 2 Laitte otetaan käyttöön vuoden 2003 aikana. Laitteen avulla on tarkoitus reaaliaikaistaa tilauskäsittelyä. Laitteella on myöskin tarkoitus parantaa yleistä tiedonkulkua.
- 3 Ulkoasultaan sivuston tulee olla huoliteltu. Sivuston yleisilmeen pitää säilyä läpi sivuston. Jos sivusto tehdään yritykselle, on hyvä pyrkiä noudattamaan yrityksen graafista ohjeistoa.
- 4 Nielsen käsitteli kirjassaan verkkosivujen sisällön suunnittelua. Kokosin niiden pohjalta tarkistuslistan, jota noudattiin verkkosivujen suunnittelussa ja arvioinnissa.
- 5 Maksut koostuvat kiinteistä ja käyttömäärään perustuvista taksoista. Vuokra voi olla myös näiden edellä mainittujen tapojen yhdistelmä, mutta tärkeää on asiakkaalle niiden ennakoitavuus.

Yksi esimerkki:

Kysely tehdään Stora Enso Metsän eri tehtävissä työskentelevälle henkilöstölle, mutta sen laajuutta ei ole vielä päätetty.



Tehtävä 2 Tieteellisen esseen kirjoittaminen (parityö)

Opiskeltaessa asiantuntijuus hankitaan tutustumalla kiinnostavaan viestinnän kirjaan tai kahteen – oikeastaan niistäkin vain johonkin tiettyyn alueeseen, joka voi olla vaikka yrityksen kriisiviestintä. Netistäkin löytynee jotakin... Lisämateriaaliksi sopivat lehtiartikkelit. Kun useammasta lähteestä on luettu aihetta koskevat luvut, on hankittu tähän tehtävään riittävä asiantuntijuus.

Tavoitteena on oppia

- 1) kirjoittamaan täsmällistä ja neutraalia asiatyylä
- 2) käyttämään opinnäytetöissä vaadittavia merkintätapoja.

Sisällölliset vaatimukset

- 1) käsitellään valittua ja otsikossa nimettyä aihetta,
- 2) käytetään (suoria ja) epäsuoria lainauksia kirjoista ja netistä,
- 3) laaditaan luettelo, taulukko tai pari sekä lisätään kuva tai pari, jotka varustetaan tarvittavin merkinnöin,
- 4) laaditaan lähdeluettelo.

Noudattakaa kaikessa oppilaitoksen opinnäytetyöohjetta.

Rakenteesta: Jos aloituskappale on johdanto, jossa esimerkiksi kerrotaan aiheen ajankohtaisuudesta tai tärkeydestä ja lopetuskappaleessa on yhteenveto tai tulevaisuuden visiointia, ovat muut kappaleet asian johdonmukaista käsittelyä.

Jutun pituus on 2–3 sivua, marginaalit reilut, tekstin leveydeksi tulee 12–13 cm (sisennys vakioasemoinnin mukainen), kappaleiden väliin tyhjä rivi, pääotsikko alkaa noin 10 cm sivun yläreunasta, sivuotsikointi sallittua; kuvat, kuvaajat ja luettelot sekä mahdollinen kansilehti pidentävät juttua.



s. 196 Yhdyssanat ja sanaliitot

Tehtävä 1 Käytetty, mutta kohtalaisen onnistunut, ohje kuuluu: “Jos sanan osien väliin ei voi panna adjektiivia tai liittää ensimmäiseen osaan kin-päätettä, kyseessä on yhdyssana.”

Kuinka monta edellä mainittua ohjetta (Kirjassa s. 193 - 196) tämä ohje tekee tarpeettomiksi? Kokeile!

Tehtävä 2 Mitkä seuraavista sanoista ovat yhdyssanoja, mitkä sanaliittoja? Perustele ratkaisusi.

| Oikea vastaus | Perustelua |
|---|---|
| <i>anopinkieli:</i> | <i>kasvilajit kirjoitetaan yhteen</i> |
| <i>poispäin:</i> | <i>päin-sana kirjoitetaan taipumattoman sanan kanssa yhteen</i> |
| <i>Engelinaukio:</i> | <i>Kadut ja vastaavat kirjoitetaan yhdyssanoiksi.</i> |
| <i>kiinanpystykorva:</i> | <i>lajit ja rodut yhdyssanoiksi</i> |
| <i>kemikaalikauppa:</i> | <i>Alkuosa on perusmuodossa ja sanat tarkoittavat yksittäin eri asiaa kuin niiden yhdistelmä.</i> |
| <i>Beringinsalmi:</i> | <i>Maantieteellinen nimi.</i> |
| <i>viisikymmenvuotias:</i> | <i>viisi on perusmuodossa ja kymmen on sanan 10 yhdyssanamuoto.</i> |
| <i>kuvankaunis:</i> | <i>kuvaannollinen merkitys erittäin kaunis</i> |
| <i>moottorisaha:</i> | <i>alkuosa perusmuotoinen nomini, ja sanat tarkoittavat yksittäin eri asiaa kuin niiden yhdistelmä.</i> |
| <i>varastonhoitaja:</i> | <i>ammattinimike</i> |
| <i>uppopumppu:</i> | <i>uppo on yhdyssanamuoto, jota ei yksin käytetä.</i> |
| <i>ruohonjuuritaso:</i> | <i>ruohonjuuri tarkoittaa ruohon juurta, taso tasoa, mutta ruohonjuuritaso on abstrakti ilmaus, joka tarkoittaa perustasoa.</i> |
| <i>karmiininpunainen tai karmiinin punainen</i> | <i>värit määreensä kanssa yhteen tai erikseen</i> |



s. 201 Välimerkit

Tehtävät 1 ja 2: Lisää välimerkit.

Ratkaisuehdotukset 1

- 1 Uudet tekniikat, kuten Java, CSS ja Flash aiheuttavat sen, että vanhalla selainversiolla sivuja katsottaessa selain ei tue kaikkia toimintoja ja virhetilanteita syntyä.
- 2 Käyttäjää ei pidä pakottaa joka sivulla oppimaan uusia asioita, joten mm. navigointipalkki on hyvä pitää koko sivustossa samanlaisena.
- 3 Tämän lisäksi aloitussivuilta on käytävä selkeästi ilmi, kenen sivuista on kyse.
- 4 Validaattoreita on erilaisia: on sellaisia, jotka tarkastavat sekä sivun kielioppia (oikoluku) että koodia, ja sellaisia, jotka tarkastavat lähinnä verkkosivun latautumisnopeuden.
- 5 Pitää päättää, rakennetaanko uusi viljakuivuri vai laajennetaanko vanhaa navettaa.
- 6 Oletko ajatellut, ettei sinun ehkä enää tarvitse varsinaisesti ostaa koulukirjoja ja että repussasi on vain tietolevy, johon kirjat on ladattu ja jonka näytöltä sitten luet kaikki läksysi, missä ja milloin itse haluat?
- 7 Tiedätkö, että kuvien laatuun tulee kiinnittää huomiota ja että ne pitää aina selittää lukijalle?

Ratkaisuehdotukset 2

- 1 Kytkimet valitsevat sen mielivaltaisella tavalla fyysisen osoitteen perusteella.
- 2 Esimerkiksi liikennevalojen viestit ovat suurimmalle osasta väestöä aivan selkeät: punaisella pysähdytään, ja vihreällä saa mennä.
- 3 Hänen tulee miettiä, missä muodossa materiaali julkaistaan: monisteina vai sähköisesti.
- 4 Ydinvoimalla on etunsa: sen käyttö on halpaa, ja saasteita tulee vähän.
- 5 Informaatiografiikka ei saa syrjäyttää tekstiä, vaan sen tulee tukea sitä (Spisler 2001, s. 12).
- 6 Spislerin mielestä infografiikat voivat myös olla huomionherättäjiä muissakin julkaisuissa kuin vain taiteilijoiden tekemissä julisteissa (2001, s. 13).



s. 204 Pääte numeroon

Tehtävä Kirjoita lukusanat numeroin ja lisää tarvittava pääte.

Ratkaisuehdotukset:

ensimmäinen = 1. tai 1:nen, yhdestoista = 11. tai 11:s, yhdettätoista = 11:ttä

neljäs = 4:s, neljälle = 4:lle, neljänneltoista = 14:nnelle

kahdeksaa = 8:aa, kahdeksatta = 8:tta, kahdeksanneltoista = 18:nnelle

sadas = 100:s, 100., sadaskolmas = 103:s, 103.,

sadaskolmastoista = 113:s, 113.

s. 205 Lyhennä ja merkitse pääte

Tehtävä Lyhennä ja merkitse pääte.

Ratkaisuehdotukset:

Jos lyhennettä ei tiedä, sitä voi hakea sanakirjasta tai netistä hakukoneella.

Uudenkaupungin Urheilijoiden = UU:den, dollariin = \$:iin, Kuopion Palloseuralle = KuPS:lle tai KuPSille,

euroa = € tai e, kahdeksantoista numeroon = 18:aan nroon, puntina = £:ina,

kahdeksan kappaleen erä = 8 kpl:n erä, pykälään = §:iin, kuutta prosenttia = 6:ta %:a,

kuusi prosenttia = 6 %, Helsinkiin = Hkiin, prosentteihin = %:eihin,

Helsingin Sanomissa = HS:issa, päivänä = pnä



s. 208 Vierasnimien taivuttaminen ja äänteiden pituudet

Tehtävä 1 Kirjoita partitiivi- ja illatiivimuodot.

Ratkaisuehdotukset:

| | | |
|----------------------------|--------------------|---------------------|
| <i>Jackson (tsäkson)</i> | <i>Jacksonia</i> | <i>Jacksoniin</i> |
| <i>Carter (kaatö)</i> | <i>Carteriä</i> | <i>Carteriin</i> |
| <i>Palme</i> | <i>Palmea</i> | <i>Palmeen</i> |
| <i>Visby (visbyy)</i> | <i>Visbytä</i> | <i>Visbyhyn</i> |
| <i>Berkeley (böökli)</i> | <i>Berkeleyä</i> | <i>Berkeleyyn</i> |
| <i>Renault (renoo)</i> | <i>Renault'ta</i> | <i>Renault'hon</i> |
| <i>Monrepos (monrepop)</i> | <i>Monrepos'ta</i> | <i>Monrepos'hon</i> |

Tehtävä 2 Valitse väärin kirjoitetut sanat.

Ainakin seuraavat:

anaboolinen, anodi, aralia, ballaadi, juriidinen, kemikalikauppa, kolleega, laasersäde, makarooni, melooni, metafoora, mikrofooni, obligatiolaina, psyykkinen, turbiini

Lisätehtävä Minkä säännön perusteella edellä luetellut sanat on kirjoitettu väärin?



s. 212 Välilyönnit ja puhekielimäisyydet, kertausta

Ratkaisut 1

- 1 Avohakkuun jälkeinen maanmuokkaus on tällöin entistä helpompaa.
- 2 Nuoruudessaani lapset kunnioittivat vanhempiaan enemmän kuin nyt, koska vanhempien arvostusta painotettiin kasvatuksessa.
- 3 Mikrotuen toimenkuvaa tulee kehittää entistä asiakaspalveluhenkiseksi.
- 4 Tutkimukseni pohjana ovat maastoraportit vuosilta 1996–2002.
- 5 Tutkimukseeni ovat todennäköisesti valikoituneet ongelmalliset kohteet.
- 6 Työni tuloksia on mahdollista käyttää kahden vuoden kuluttua.
- 7 Voiko tehokäytössä olevasta metsästä löytää arvokohteita?
- 8 Haastattelin korjuutyön ammattilaisia.
- 9 40–50 kpl; 50–150 kpl/ha, 2 kk, 25 e, 15.30–16.45

Ratkaisut 2

- 1 Omatoiminen kullankaivuu on erittäin raskasta, koska kultaa joutuu etsimään monen metrin syvyydestä.
- 2 TV-sarja kertoo 50-luvun italialaisperheestä, joka muuttaa Ranskaan siirtolaiseksi kaivostöihin.
- 3 Lisäksi on muistettava, että viljelijän on nostettava perunat syksyllä maasta.
- 4 Nuorisokeskuksessa oli jo ehditty miettiä omien www-sivujen kohtaloa. Ne olivat jääneet päivittämättä, joten niiden ulkoasu ja informaation sisältö eivät enää antaneet oikeaa kuvaa keskuksen toiminnasta.
- 5 Kuntosalimme on avattu. Tule kokeilemaan, mitä meillä on tarjota sinulle. Ohjaussopimus tehdään kuukaudeksi kerrallaan, ja sen voi purkaa kahden viikon varoitusajalla.



Tehtävä 3 Korjaa virheet. Vertailkaa sitten ratkaisuja parityönä.

Ratkaisu 1

- 1 Tutkimukset suoritetaan työajalla.*
- 2 Työnantajan on maksettava minulle kielitaitoisää.*
- 3 On paljon sellaisiakin harrastuksia, jotka eivät maksa mitään.*
- 4 FAQ-tietokannoissa on usein esitettyjä kysymyksiä ja niihin vastauksia.*
- 5 On hyvä, että nykyopiskelijatkin ovat talkoohenkisiä.*
- 6 Ilmat olivat sateiset, joten en juuri päässyt ruskettumaan/päivettymään.*
- 7 Lapset saavat liikennepuistossa liikennekasvatusta leikkiessään.*
- 8 Joidenkin ASP-lainojen perusteet voidaan vaihtaa.*
- 9 Emme voi toimittaa kaikkia kalusteita haluamanne toimitusajan kuluessa.*



2. tehtävän vinkki:

Asemoi selkeästi vakiomallia soveltaen.

Laatijaksi: Alamaan omakotiyhdistys ry ja tarvittavat yhteystiedot

Viestin nimeksi: TIEDOTE

Päiväys näkyviin

Vastanottajaksi: Hyvä Alamaan omakotiyhdistyksen jäsen!

Taas on aika maksaa jäsenmaksu, joka on edelleen 5 euroa/talous. Yhdistyksen tilin numero on 26475-123456. Kirjoita viitteeksi nimesi tai talon numero ja maksa vielä tämän kuun aikana, jos se on mahdollista. Maksun voi käydä maksamassa suoraan rahastonhoitaja Matti Mainiolle Alakatu 21:een.

Jäsenmaksu oikeuttaa seuraavien laitteiden käyttämiseen:

- kolmiosaiset Snickare 950 -merkkiset jatkotikkaat, varastopaikka: Aku Salon katu 2

- Husqvarna-oksasilppuri, varastopaikka: Yläkatu 22.

Lisäksi jäsenet saavat sähkölaitoksen mittarin perusmaksusta 50 %:n alennuksen

Hyvää syyskesän jatkoa toivotellen

ALAMAAN OMAKOTIYHDISTYS RY

Tapani Aidas

puheenjohtaja

puh. 050 123 456 tai (03) 123 4567

